

25.03.2019

PL 30, 41161 TIKKAKOSKI, puh. 0299 800, faksi 0299 291 929, s-posti fimaa@mil.fi

SOTILASILMA-ALUSTEN JA NIIHIN LIITTYVIEN TUOTTEIDEN, OSIEN JA LAITTEIDEN SEKÄ SUUNNITTELU- JA TUOTANTO- ORGANISAATIOIDEN HYVÄKSYNTÄ (FIN EMAR 21)

Määräyksen antamisen peruste:

Ilmailulaki (864/2014) 6 §, 7 § ja 42 §

Voimassaoloaika:

1.4.2019 lukien toistaiseksi

Kumoaa:

SIO-To-Lt-007, Sotilasilma-alusten sekä niihin liittyvien tuotteiden, osien ja laitteiden sekä suunnittelu- ja tuotanto-organisaatioiden hyväksyntä, HN161, 27.2.2017

Siirtymäsäännökset:

katso luku 2

SISÄLLYSLUETTELO:

LYHENTEET	8
JOHDANTO	9
1 VAATIMUKSET	10
21.1 Yleistä	10
LUKU A – TEKNISET VAATIMUKSET	13
ALALUKU A – YLEISET SÄÄNNÖKSET	13
21.A.1 Soveltamisala	13
21.A.2 Muun organisaation kuin todistuksen hakijan tai haltijan velvoittautuminen	13
21.A.3A Vauriot, toimintahäiriöt ja viat	13
21.A.3B Lentokelpoisuusmääräykset	15
21.A.4 Suunnittelun ja tuotannon koordinointi	17
ALALUKU B – SOTILASILMAILUN TYYPPIHVÄKSYNTÄTODISTUKSET JA SOTILASILMAILUN RAJOITETUT TYYPPIHVÄKSYNTÄTODISTUKSET	18
21.A.11 Soveltamisala	18
21.A.13 Hakukelpoisuus	18
21.A.14 Pätevyyden osoittaminen.....	18
21.A.15 Hakeminen.....	19
21.A.16A Lentokelpoisuussäännöt.....	19
21.A.16B Erityisehdot.....	20
21.A.17A Tyyppihväksynnän perusteet	20
21.A.17B (Varattu)	21
21.A.18 (Tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset	22
21.A.19 Uutta tyyppihväksyntätodistusta edellyttävät muutokset	22
21.A.20 Tyyppihväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten noudattaminen	22
21.A.21 Tyyppihväksyntätodistuksen myöntäminen.....	23
21.A.23 Rajoitetun tyyppihväksyntätodistuksen myöntäminen.....	24
21.A.31 Tyyppisuunnitelma.....	24
21.A.33 Tarkastukset ja kokeet	25

21.A.35 Koelennot.....	26
21.A.41 Tyyppihyväksyntätodistus ja rajoitettu tyyppihyväksyntätodistus	27
21.A.42 Yhteensovittaminen	28
21.A.44 Haltijan velvollisuudet	28
21.A.47 Siirrettävyys	28
21.A.51 Voimassaolo ja voimassa pysyminen	28
21.A.55 Tietojen säilyttäminen	29
21.A.57 Käsikirjat	29
21.A.61 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet	29
(ALALUKU C – EI KÄYTÖSSÄ).....	31
ALALUKU D – SOTILASILMAILUN TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUSTEN JA SOTILASILMAILUN RAJOITETTUIEN TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUSTEN MUUTOKSET	32
21.A.90 Soveltamisala	32
21.A.91 Tyypisuunnitelman muutosten luokitus	32
21.A.92 Hakukelpoisuus	32
21.A.93 Hakeminen.....	32
21.A.95 Pienet muutokset	33
21.A.97 Suuret muutokset.....	33
21.A.101 Kyseeseen tulevat lentokelpoisuussäännöt ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset	34
21.A.103 Hyväksynnän myöntäminen.....	36
21.A.105 Tietojen säilyttäminen	37
21.A.107 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet	37
21.A.109 Velvollisuudet ja EMPA-merkintä	38
ALALUKU E – SOTILASILMAILUN LISÄTYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSET	39
21.A.111 Soveltamisala	39
21.A.112A Hakukelpoisuus	39
21.A.112B Pätevyyden osoittaminen	39
21.A.113 Lisätyyppihyväksyntätodistuksen hakeminen	40
21.A.114 Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen	40
21.A.115 Lisätyyppihyväksyntätodistuksen myöntäminen	40

21.A.116 Siirrettävyys	41
21.A.117 Tuotteen sellaisen osan muuttaminen, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee.....	41
21.A.118A Velvollisuudet ja EMPA-merkintä	41
21.A.118B Voimassaolo ja voimassa pysyminen	42
21.A.119 Ohjekirjat.....	42
21.A.120 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet	43
ALALUKU F – TUOTANTO ILMAN SOTILASILMAILUN TUOTANTO-ORGANISAATION HYVÄKSYNTÄÄ	44
21.A.121 Soveltamisala	44
21.A.122 Hakukelpoisuus	44
21.A.124 Hakeminen.....	44
21.A.125A Hyväksymiskirjeen antaminen	45
21.A.125B Havainnot	46
21.A.125C Voimassaolo ja voimassa pysyminen.....	47
21.A.126 Tuotannonvalvontajärjestelmä	48
21.A.127 Ilma-aluksille tehtävät kokeet.....	49
21.A.128 Moottoreille ja potkureille tehtävät kokeet	50
21.A.129 Valmistajan velvollisuudet.....	50
21.A.130 Vaatimustenmukaisuusilmoitus.....	51
ALALUKU G – SOTILASILMAILUN TUOTANTO-ORGANISAATION HYVÄKSYNTÄ.....	54
21.A.131 Soveltamisala	54
21.A.133 Hakukelpoisuus	54
21.A.134 Hakeminen.....	54
21.A.135 Tuotanto-organisaation hyväksynnän myöntäminen.....	55
21.A.139 Laatujärjestelmä	55
21.A.143 Tuotanto-organisaation käsikirja	57
21.A.145 Hyväksyntävaatimukset	58
21.A.147 Hyväksytyt tuotanto-organisaation muutokset	60
21.A.148 Toimipaikan muutokset.....	60
21.A.149 Siirrettävyys	60

21.A.151 Hyväksyntäehdot	60
21.A.153 Hyväksyntäehtojen muuttaminen	61
21.A.157 Viranomaisvalvonta.....	61
21.A.158 Havainnot.....	61
21.A.159 Voimassaolo ja voimassa pysyminen	62
21.A.163 Oikeudet	63
21.A.165 Haltijan velvollisuudet	63
ALALUKU H – SOTILASILMAILUN LENTOKELPOISUUSTODISTUKSET JA SOTILASILMAILUN RAJOITETUT LENTOKELPOISUUSTODISTUKSET	67
21.A.171 Soveltamisala	67
21.A.172 Hakukelpoisuus	67
21.A.173 Luokittelu	67
21.A.174 Hakeminen.....	68
21.A.175 Kieli	69
21.A.177 Lisäykset tai muutokset.....	69
21.A.179 Siirrettävyys ja uudelleen myöntäminen EMAR-määräyksiä soveltavissa valtioissa	69
21.A.180 Tarkastukset	70
21.A.181 Voimassaolo ja voimassa pysyminen	70
21.A.182 Ilma-aluksen merkinnät.....	71
ALALUKU I – MELUTODISTUKSET (LISÄTÄÄN TARVITTAESSA MYÖHEMMIN)	72
ALALUKU J – SOTILASILMAILUN SUUNNITTELUORGANISAATION HYVÄKSYNTÄ.....	73
21.A.231 Soveltamisala	73
21.A.233 Hakukelpoisuus	73
21.A.234 Hakeminen.....	73
21.A.235 Sotilasilmailun suunnitteluorganisaation hyväksynnän myöntäminen....	73
21.A.239 Suunnittelunvarmistusjärjestelmä	73
21.A.243 Suunnitteluorganisaation käsikirja	74
21.A.245 Hyväksyntävaatimukset	75
21.A.247 Suunnittelunvarmistusjärjestelmän muutokset.....	76
21.A.249 Siirrettävyys	76

21.A.251 Hyväksyntäehdot	76
21.A.253 Hyväksyntäehtojen muuttaminen	76
21.A.257 Viranomaisvalvonta.....	77
21.A.258 Havainnot.....	77
21.A.259 Voimassaolo ja voimassa pysyminen	78
21.A.263 Oikeudet	79
21.A.265 Haltijan velvollisuudet	81
ALALUKU K – OSAT JA LAITTEET	83
21.A.301 Soveltamisala	83
21.A.303 Kyseeseen tulevien vaatimusten noudattaminen.....	83
21.A.305 Osien ja laitteiden hyväksyminen.....	83
21.A.307 Osien ja laitteiden luovuttaminen asennettavaksi	84
(ALALUKU L – EI KÄYTÖSSÄ)	85
ALALUKU M – KORJAUKSET.....	86
21.A.431 Soveltamisala	86
21.A.432A Hakukelpoisuus	86
21.A.432B Pätevyyden osoittaminen	86
21.A.433 Korjausten suunnittelu	87
21.A.435 Korjausten luokittelu.....	88
21.A.437 Korjaussuunnitelman hyväksynnän myöntäminen	88
21.A.439 Korjausosien tuotanto	89
21.A.441 Korjauksen tekeminen	89
21.A.443 Rajoitukset	89
21.A.445 Korjaamattomat vauriot.....	90
21.A.447 Tietojen säilyttäminen	90
21.A.449 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet	91
21.A.451 Velvollisuudet ja EMPA-merkintä	91
(ALALUKU N – EI KÄYTÖSSÄ)	93
ALALUKU O – EMTSO-VALTUUTUKSET	94
21.A.601 Soveltamisala	94
21.A.602A Hakukelpoisuus	94
21.A.602B Pätevyyden osoittaminen	94

21.A.603 Hakeminen.....	95
21.A.604 Apuvoimalaitetta koskeva EMTSO-valtuutus	95
21.A.605 Tietovaatimukset.....	95
21.A.606 EMTSO-valtuutuksen myöntäminen	96
21.A.607 EMTSO-valtuutuksen haltijan oikeudet	96
21.A.608 DDP-ilmoitus	96
21.A.609 EMTSO-valtuutusten haltijoiden velvollisuudet	97
21.A.610 Poikkeamisen hyväksyminen.....	98
21.A.611 Suunnitelman muutokset	98
21.A.613 Tietojen säilyttäminen	99
21.A.615 Viranomaisen tekemät tarkastukset.....	99
21.A.619 Voimassaolo ja voimassa pysyminen	99
21.A.621 Siirrettävyys	100
ALALUKU P – LUPA SOTILASILMAILUUN	101
21.A.701 Soveltamisala	101
ALALUKU Q – TUOTTEIDEN, OSIEN JA LAITTEIDEN MERKITSEMINEN	102
21.A.801 Tuotteiden merkitseminen.....	102
21.A.803 Tunnistetietojen käsittely.....	103
21.A.804 Osien ja laitteiden merkitseminen	103
21.A.805 Kriittisten osien merkitseminen	104
21.A.807 EMTSO-artikkelien merkitseminen.....	104
LUKU B - VIRANOMAISTEN MENETTELYT	106
2 SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	107
3 POIKKEUKSET	107

LYHENTEET

DDP	Suunnittelua ja suorituskykyä koskeva ilmoitus (Declaration of Design and Performance)
EDA	Euroopan Puolustusvirasto (European Defence Agency)
EMACC	Eurooppalaiset sotilasilmailun sertifiointikriteerit (European Military Airworthiness Certification Criteria)
EMAR	Eurooppalaiset sotilasilmailun harmonisoidut lentokelpoisuusvaatimukset (European Military Airworthiness Requirements)
EMPA	Osien eurooppalainen sotilasilmailun hyväksyntä (European Military Part Approval)
EMTSO	Eurooppalaiset sotilasilmailun tekniset standardit (European Military Technical Standard Order)
ETSO	Eurooppalaiset tekniset standardit (European Technical Standard Order)
FIMAA	Sotilasilmailun viranomaisyksikkö (Finnish Military Aviation Authority)
FIN	Suomi (Finland)
MAWA Forum	Euroopan Puolustusviraston alainen Sotilasilmailuviranomaisten yhteistyöryhmä (Military Airworthiness Authorities Forum)
SIO	Sotilasilmailun viranomaisohje

JOHDANTO

Tämä määräys noudattaa Euroopan puolustusviraston (EDA) Sotilasilmailuviranomaisten yhteistyöryhmän (MAWA Forum) julkaisemaa ja hyväksymää EMAR 21 -vaatimuksen (European Military Airworthiness Requirements, Eurooppalaiset sotilasilmailun harmonisoidut lentokelpoisuusvaatimukset) muutostasoa 1.2. Lukujen, alalukujen ja kappaleiden numerointi vastaa EMAR 21:n muutostasoa 1.2.

1 VAATIMUKSET

21.1 Yleistä

Tässä määräyksessä:

”Ilma-aluksella” tarkoitetaan kaikissa yhteyksissä sotilasilma-alusta. Sotilasilma-alukset määritellään ilma-aluksiksi, jotka ovat erityisten lakien ja määräysten alaisia ja joissa on sotilaalliseen toimintaan suunniteltuja erityisominaisuuksia.

”Viranomaisen” tulee olla, ellei erikseen toisin mainita:

1. Tyyppihyväksynnästä vastaava viranomainen tai vastaavat viranomaiset,
 - a) jotka monikansallisessa hankkeessa ovat hankkeeseen osallistuvien valtioiden sotilasilmailun lentokelpoisuusasioista vastaavat viranomaiset, tai
 - b) joka kansallisessa hankkeessa on Sotilasilmailun viranomaisyksikkö.
2. Tuotanto-organisaation tai suunnitteluorganisaation hyväksynnästä vastaava viranomainen tai vastaavat viranomaiset,
 - a) jotka monikansallisessa hankkeessa ovat hankkeeseen osallistuvien valtioiden sotilasilmailun lentokelpoisuusasioista vastaavat viranomaiset, tai
 - b) joka kansallisessa hankkeessa on Sotilasilmailun viranomaisyksikkö.
3. Sotilasilmailun viranomaisyksikkö, joka myöntää sotilasilma-aluksille luvan ilmailuun SIO-Ma-Lt-005:n mukaisesti.
4. Ilmataistelukeskus, joka myöntää lentokelpoisuustodistuksen.
5. Rekisteröimättömien ilma-alusten ollessa kyseessä Sotilasilmailun viranomaisyksikkö, joka on määrännyt tunnusmerkinnöistä.

“Hakijan” tulee olla

- a) Alihankkija, jonka tulee noudattaa tätä määräystä, tai
- b) Mikä tahansa organisaatio (mukaan lukien puolustusministeriöt), jonka täytyy saada viranomaiselta tähän määräykseen perustuva tyyppihyväksyntätodistus, rajoitettu tyyppihyväksyntätodistus, lisätyyppihyväksyntätodistus, EMTSO-valtuutus (European Military Technical Standard Order, Eurooppalaiset sotilasilmailun tekniset standardit), suuren muutoksen suunnitteluhyväksyntä tai suuren korjauksen suunnitteluhyväksyntä. Tällaisella organisaatiolla on myös oikeus hakea lentokelpoisuustodistusta kohdan 21.A.172 mukaisesti ja lupaa sotilasilmailuun tai lentoehtoja alaluvun P mukaisesti.
- c) Mikä tahansa organisaatio tai käyttäjä tai sen edustaja, joka hakee lentokelpoisuustodistusta tämän määräyksen alaluvun H mukaisesti.

“Hyväksyntä” tarkoittaa prosessia, jolla tunnustetaan, että tuote, osa tai laite, organisaatio tai henkilö on yhdenmukainen kyseeseen tulevien lentokelpoisuusvaatimusten kanssa ja näin täyttää yhdenmukaisuusilmoituksen ehdot.

“Suunniteltu lentokelpoisuus” (lentokelpoisuuden suunnittelu) tarkoittaa kaikkia toimia, jotka on tehtävä sen varmistamiseksi, että tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen myöntämisen ehdot pysyvät edelleen voimassa missä tahansa sen voimassaolon vaiheessa. (Tyyppisuunnittelu)

“Jatkuva lentokelpoisuus” (lentokelpoisuuden säilyttäminen) tarkoittaa kaikkia prosesseja, joilla varmistetaan, että ilma-alus täyttää missä tahansa käyttöikänsä vaiheessa voimassa olevat lentokelpoisuusvaatimukset ja on turvallinen käyttää. (Ylläpito)

Tässä määräyksessä “todistuksilla” tarkoitetaan kaikkialla sotilasilmailuun liittyviä todistuksia (vaikka tunnustetun siviili-ilmailuviranomaisen aikaisemmin myöntämä todistus voidaan hyväksyä).

Tässä määräyksessä “organisaation hyväksynnällä” tarkoitetaan kaikkia sotilasviranomaisten hyväksymiä tai organisaatioille myöntämiä hyväksyntöjä.

Kohdissa, joissa tässä määräyksessä edellytetään tiettyjen EMAR-lomakkeiden käyttöä, saa käyttää vastaavia viranomaisen hyväksymiä lomakkeita.

LUKU A – TEKNISET VAATIMUKSET

ALALUKU A – YLEISET SÄÄNNÖKSET

21.A.1 Soveltamisala

Tässä luvussa vahvistetaan yleiset säännökset tämän luvun mukaisesti myönnettyjen tai myönnettävien todistusten hakijan ja haltijan oikeuksista ja velvollisuuksista.

21.A.2 Muun organisaation kuin todistuksen hakijan tai haltijan velvoittautuminen

Tämän luvun mukaisen tuotetta, osaa tai laitetta koskevan todistuksen haltijalta tai hakijalta edellytettävät toimet ja velvollisuudet voi suorittaa haltijan tai hakijan puolesta mikä tahansa toinen organisaatio, jos kyseisen todistuksen haltija tai hakija pystyy osoittamaan tehneensä toisen organisaation kanssa sopimuksen, jolla varmistetaan asianmukainen ja jatkuva todistuksen haltijan velvoitteista huolehtiminen.

21.A.3A Vauriot, toimintahäiriöt ja viat

a) Tiedonkeruu-, tutkinta- ja analysointijärjestelmä

Tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen, lisätyyppihyväksyntätodistuksen, EMTSO-valtuutuksen, suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnän tai muun hyväksynnän, joka katsotaan myönnettyksi tämän määräyksen mukaisesti, haltijalla on oltava järjestelmä sellaisiin vaurioihin, toimintahäiriöihin, vikoihin tai muihin tapahtumiin liittyvien ilmoitusten ja tietojen keräämistä, tutkimista ja analysoimista varten, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti tyyppihyväksyntätodistuksessa, rajoitetussa tyyppihyväksyntätodistuksessa, lisätyyppihyväksyntätodistuksessa, EMTSO-valtuutuksessa, suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnässä tai missä tahansa muussa hyväksynnässä, joka katsotaan myönnettyksi tämän määräyksen mukaisesti, tarkoitetun tuotteen, osan tai laitteen lentokelpoisuuteen. Järjestelmää koskevien tietojen on oltava tuotteen, osan tai

laitteen kaikkien tunnettujen käyttäjien saatavilla ja pyynnöstä kenen tahansa sellaisen henkilön saatavilla, jolla on siihen muihin asiaan liittyviin EMAR-määräyksiin perustuva valtuutus.

b) Ilmoittaminen viranomaiselle

1. Tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen, lisätyyppihyväksyntätodistuksen, EMTSO-valtuutuksen, suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnän tai minkä tahansa muun kyseeseen tulevan hyväksynnän, joka katsotaan myönnetyksi tämän määräyksen mukaisesti, haltijan on ilmoitettava todistuksen, valtuutuksen tai hyväksynnän myöntäneelle viranomaiselle kaikki tiedossaan olevat vauriot, toimintahäiriöt, viat tai muut tapahtumat, jotka liittyvät tyyppihyväksyntätodistuksessa, rajoitetussa tyyppihyväksyntätodistuksessa, lisätyyppihyväksyntätodistuksessa, EMTSO-valtuutuksessa, suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnässä tai missä tahansa muussa kyseeseen tulevassa hyväksynnässä, joka katsotaan myönnetyksi tämän määräyksen mukaisesti, tarkoitettuun tuotteeseen, osaan tai laitteeseen ja ovat vaarantaneet tai saattavat vaarantaa turvallisuutta.
2. Edellä mainitut ilmoitukset on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla niin pian kuin se on käytännössä mahdollista. Ne on lähetettävä joka tapauksessa 72 tunnin kuluessa mahdollisen turvallisuuden vaarantumisen havaitsemisesta, ellei tämä ole poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi mahdotonta.

c) Ilmoitettujen tapahtumien tutkinta

1. Kun kohdan (b) tai kohtien 21.A.129(f)(2) tai 21.A.165(f)(2) mukaisesti ilmoitettu tapahtuma johtuu suunnitteluvirheestä tai valmistusviasta, tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun

tyyppihyväksyntätodistuksen, lisätyyppihyväksyntätodistuksen, EMTSO-valtuutuksen, suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnän, tai minkä tahansa muun kyseeseen tulevan hyväksynnän, joka katsotaan myönnettyksi tämän määräyksen mukaisesti, haltijan tai valmistajan (tuotanto-organisaation) on tutkittava virheen syy ja ilmoitettava viranomaiselle tutkimuksensa tulokset ja kaikki toimet, joihin se on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä virheen korjaamiseksi.

2. Jos viranomainen toteaa virheen korjaamisen edellyttävän jotakin toimenpidettä, tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen, lisätyyppihyväksyntätodistuksen, EMTSO-valtuutuksen, suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnän tai minkä tahansa muun hyväksynnän, joka katsotaan myönnettyksi tämän määräyksen mukaisesti, haltijan tai tilanteesta riippuen valmistajan on toimitettava asiaa koskevat tiedot viranomaiselle.

21.A.3B Lentokelpoisuusmääräykset

- a) Lentokelpoisuusmääräyksellä tarkoitetaan viranomaisen antamaa tai hyväksymää asiakirjaa, jossa määrätään toimista, jotka on suoritettava hyväksyttävän turvallisuustason palauttamiseksi ilma-alukselle silloin, kun on olemassa näyttöä siitä, että kyseisen ilma-aluksen turvallisuus saattaa muuten vaarantua.

Tässä yhteydessä viranomaiseksi katsotaan Sotilasilmailun viranomaisyksikön lisäksi ilma-aluksen suunnittelusta ja/tai tyyppihyväksynnästä vastaavan valtion viranomainen.

- b) Viranomaisen on annettava lentokelpoisuusmääräys,

-
1. kun viranomainen on todennut ilma-aluksen turvallisuuden vaarantuneen ilma-aluksessa tai siihen asennetussa moottorissa, potkurissa, osassa tai laitteessa olevan virheen vuoksi, ja
 2. kun on todennäköistä, että sama tilanne esiintyy tai voi syntyä muissa ilma-aluksissa tai moottorissa, potkurissa, osassa tai laitteessa, joka on asennettu ilma-aluksiin, joita kyseessä oleva turvallisuuden vaarantuminen saattaa koskea.
- c) Kun viranomainen joutuu antamaan lentokelpoisuusmääräyksen kohdassa (b) tarkoitetun turvallisuutta vaarantavan virheen korjaamiseksi tai tarkastuksen vaatimiseksi, tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen, lisätyyppihyväksyntätodistuksen, suuren korjaussuunnitelman hyväksynnän, EMTSO-valtuutuksen tai minkä tahansa muun hyväksynnän, joka katsotaan myönnettyksi tämän määräyksen mukaisesti, haltijan on
1. ehdotettava sopivaa korjaustoimenpidettä tai vaadittavia tarkastuksia tai molempia ja toimitettava ehdotusten yksityiskohtaiset tiedot viranomaiselle hyväksyttäväksi
 2. viranomaisen hyväksytyä kohdassa (1) tarkoitetut korjaustoimet tai vaadittavat tarkastukset tai molemmat toimitettava niiden kuvaukset ja työohjeet tuotteen, osan tai laitteen kaikille tunnetuille käyttäjille tai omistajille ja pyydettyä jokaiselle henkilölle, jonka on noudatettava lentokelpoisuusmääräystä.
- d) Lentokelpoisuusmääräykseen on kuuluttava ainakin
1. selvitys turvallisuutta vaarantavasta seikasta
 2. niiden ilma-alusten tunnistetiedot, joita asia koskee, ja ne käyttö- ja huolto-ohjeet, joihin asia vaikuttaa

3. tarvittava toimenpide tai tarvittavat toimenpiteet
4. tarvittavan toimenpiteen tai tarvittavien toimenpiteiden suorittamisen määräaika
5. voimaantulopäivä.

21.A.4 Suunnittelun ja tuotannon koordinointi

Jokaisen tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen, lisätyyppihyväksyntätodistuksen, EMTSO-valtuutuksen, tyyppisuunnitelman muutoksen hyväksynnän tai korjaussuunnitelman hyväksynnän haltijan on varmistettava, että suunnitteluorganisaatio ja tuotanto-organisaatio toimivat yhteistyössä tavalla, jolla saavutetaan

- a) kohdassa 21.A.122, 21.A.130(b)(3) ja (4), 21.A.133 tai 21.A.165(c)(2) ja (3) vaadittu riittävä suunnittelun ja tuotannon yhteistyö sekä
- b) tuotteen, osan tai laitteen suunnitellun lentokelpoisuuden asianmukainen tuki.

ALALUKU B – SOTILASILMAILUN TYYPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSET JA SOTILASILMAILUN RAJOITETUT TYYPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSET

21.A.11 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan sotilasilmailuun käytettävien tuotteiden tyyppihyväksyntätodistusten ja sotilasilmailuun käytettävien ilma-alusten rajoitettujen tyyppihyväksyntätodistusten myöntämismenettely ja määritetään näiden todistusten hakijoiden ja haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet.

21.A.13 Hakukelpoisuus

Mikä tahansa organisaatio, joka on osoittanut tai on osoittamassa pätevyytensä kohdan 21.A.14 mukaisesti, on kelpoinen hakemaan tyyppihyväksyntätodistusta tai rajoitettua tyyppihyväksyntätodistusta tämän alaluvun ehtojen mukaisesti.

21.A.14 Pätevyyden osoittaminen

- a) Minkä tahansa sotilasilmailun tyyppihyväksyntätodistusta tai sotilasilmailun rajoitettua tyyppihyväksyntätodistusta hakevan organisaation on osoitettava pätevyytensä viranomaisen alaluvun J mukaisesti myöntämällä sotilasilmailun suunnitteluorganisaation toimiluvalla.
- b) Kohdasta (a) poiketen hakija voi vaihtoehtoisesti pyytää viranomaiselta lupaa osoittaa pätevyytensä käyttäen menettelyjä, joissa määritetään eritellysti suunnitteluperiaatteet, käytettävissä olevat resurssit ja toimintojen järjestys, jotka osoittavat hakijan noudattavan tätä määräystä, seuraavissa tapauksissa:
 1. Tuotteet ovat yksinkertaisia tai vaativat vähän suunnittelua.
 2. Kyseessä on sotilasilmailun suunnitteluorganisaation hyväksyntään johtavan prosessin alkuvaihe tai suunnittelutyöt kestävät rajoitetun ajan.

-
3. Viranomainen on jo suurelta osin hyväksynyt tuotteiden tyyppihyväksynnän toimenpiteet.
 4. (Varattu)
- c) Kohdista (a) ja (b) poiketen mikä tahansa tyyppihyväksyntää tai rajoitettua tyyppihyväksyntää hakeva organisaatio voi osoittaa pätevyytensä sillä, että organisaatiolla on viranomaisen kohdan 21.A.2 mukaisesti hyväksymä sopimus sellaisen suunnitteluorganisaation kanssa, jolla on pääsy tyyppisuunnittelutietoihin. Sopimuksen on sisällettävä yksityiskohtaiset selvitykset siitä, kuinka toimet ja velvollisuudet on delegoitu niin, että organisaatio pystyy sopimusosapuolena olevan organisaation kanssa yhteistoiminnassa noudattamaan alaluvun J vaatimuksia ja osoittamaan pätevyytensä kohdan 21.A.44 mukaisesti.

21.A.15 Hakeminen

- a) Tyyppihyväksyntätodistusta tai rajoitettua tyyppihyväksyntätodistusta on haettava viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla.
- b) Ilma-aluksen tyyppihyväksyntätodistusta tai rajoitettua tyyppihyväksyntätodistusta koskevan hakemuksen mukana on toimitettava tapauksesta riippuen kyseisen ilma-aluksen kolmitahopiirustus ja alustavat perustiedot sekä ehdotetut käyttöominaisuudet ja käyttörajoitukset.
- c) Moottorin tai potkurin tyyppihyväksyntätodistusta koskevan hakemuksen mukana on toimitettava tapauksesta riippuen moottorin tai potkurin yleispiirustus, suunnitteluperiaatteiden kuvaus sekä ehdotettujen käyttöominaisuuksien ja käyttörajoitusten kuvaus.

21.A.16A Lentokelpoisuussäännöt

Viranomainen voi hyväksyä tapauskohtaisesti kyseeseen tulevat lentokelpoisuussäännöt, joilla osoitetaan tuotteiden, osien ja laitteiden täyttävän sotilasilmailun viranomaisohjeen

SIO-Ma-Lt-005:n keskeiset vaatimukset. Kyseisten sääntöjen on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja tarkasti määritettyjä, jotta hakijat voivat selvittää, millä ehdoilla todistukset annetaan.

21.A.16B Erityisehdot

- a) Viranomaisen on hyväksyttävä tuotteelle kaikki erityiset yksityiskohtaiset tekniset eritelmit eli erityisehdot, jos tuotetta koskevissa lentokelpoisuussäännöissä ei tuotteelle ole riittävän tarkkoja tai asianmukaisia turvallisuusvaatimuksia, koska
1. tuotteessa on uusia tai epätavallisia suunnitteluominaisuuksia verrattuna niihin suunnittelukäytänteisiin, joihin sovellettavat lentokelpoisuussäännöt perustuvat, tai
 2. tuotteen aiottu käyttötarkoitus on epätavallinen, tai
 3. muiden samankaltaisten tuotteiden käytöstä tai tuotteista, joissa on samankaltaisia suunnitteluominaisuuksia, saatujen kokemusten perusteella on ilmennyt, että turvallisuus voi vaarantua, tai
 4. kyseiselle tuotteelle ei ole lentokelpoisuussääntöjä.
- b) Erityisehdot sisältävät turvallisuusvaatimukset, joita viranomainen pitää välttämättöminä, jotta voidaan saavuttaa vastaava turvallisuustaso, joka saavutetaan kyseeseen tulevilla lentokelpoisuussäännöillä, tai hyväksyttävä turvallisuustaso siinä tapauksessa, että kyseiselle tuotteelle ei ole lentokelpoisuussääntöjä.

21.A.17A Tyyppihyväksynnän perusteet

- a) Tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen myöntämistä varten ilmoitettaviin tyyppihyväksynnän perusteisiin on kuuluttava

-
1. kohdan 21.A.16A mukaisesti vahvistetut kyseeseen tulevat lentokelpoisuussäännöt, jotka ovat voimassa todistuksen hakupäivänä, ellei
 - i. viranomainen täsmennä muuta tai
 - ii. noudateta myöhemmin voimaantulevia muutoksia hakijan päätöksestä tai alakohdan (d) vaatimusten mukaisesti.
 2. kohdan 21.A.16B(a) mukaiset erityisehdot.
 3. selvitys siitä, kuinka EMACC-sääntöjä (European Military Airworthiness Certification Criteria, Eurooppalaiset sotilasilmailun sertifiointikriteerit), jotka perustuvat tuotteen käyttöön sotilasilmailussa, on tapauksesta riippuen sovellettu silloin, kun soveltuvia lentokelpoisuussääntöjä ei ole käytettävissä.
- b) (Varattu)
- c) (Varattu)
- d) Jos hakija haluaa noudattaa jotakin tyyppihyväksyntätodistusta koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen voimaan tullutta lentokelpoisuussääntöjen muutosta, hakijan on noudatettava myös kaikkia muita muutoksia, joiden viranomainen katsoo liittyvän suoraan asiaan.
- e) Kohdan 21.A.16B(a) mukaisia erityisehtoja määriteltäessä voidaan tarvittaessa joutua ottamaan huomioon ilma-aluksen aiottu operatiivinen sotilaallinen käyttö.

21.A.17B (Varattu)

21.A.18 (Tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset

Kyseeseen tulevat (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset on määritettävä tuotetta hyväksyttäessä. Tällöin tulee ottaa huomioon operatiivisen sotilaallisen käytön asettamat tarpeet.

21.A.19 Uutta tyyppihyväksyntätodistusta edellyttävät muutokset

Minkä tahansa johonkin tuotteeseen muutosta ehdottavan hakijan on haettava uutta tyyppihyväksyntätodistusta, jos viranomainen katsoo, että suunnitteluun, konfiguraatioon, tehoon, työntövoimaan tai massaan kohdistuva muutos on niin laaja, että tarvitaan kattava tutkinta kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden noudattamisesta.

21.A.20 Tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten noudattaminen

- a) Tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen hakijan on osoitettava täyttävänsä kyseeseen tulevat tyyppihyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset sekä esitettävä viranomaiselle, miten tämä vaatimustenmukaisuus on osoitettu.
- b) Hakijan on toimitettava viranomaiselle hyväksyntäohjelma, jossa on yksityiskohtaiset tiedot menetelmistä, joilla vaatimustenmukaisuus osoitetaan. Asiakirjaa on tarvittaessa päivitettävä hyväksynnän aikana.
- c) Hakijan on merkittävä vaatimustenmukaisuuden perustelut vaatimustenmukaisuusasiakirjoihin alakohdassa (b) tarkoitetun hyväksyntäohjelman mukaisesti.
- d) Hakijan on vakuutettava, että se on osoittanut vaatimustenmukaisuuden kaikkien kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten osalta alakohdassa (b) tarkoitetun hyväksyntäohjelman mukaisesti.

-
- e) Jos hakijalla on asianmukainen suunnitteluorganisaation toimilupa, alakohdassa (d) tarkoitettu vakuutus on annettava alaluvun J mukaisesti.

21.A.21 Tyypin hyväksyntätodistuksen myöntäminen

Hakijalla on oikeus saada tuotteelle viranomaisen antama tyypin hyväksyntätodistus sen jälkeen kun

- a) hakija on osoittanut pätevyytensä kohdan 21.A.14 mukaisesti
- b) hakija on antanut kohdassa 21.A.20(d) tarkoitetun vakuutuksen, ja
- c) on osoitettu, että
 1. tuote, jolle hyväksyntää haetaan, täyttää kyseeseen tulevat tyypin hyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset kohtien 21.A.17A ja (tapauksesta riippuen) 21.A.18 mukaisesti, ja
 2. kaikki täyttämättä jääneet lentokelpoisuusehdot on kompensoitu tekijöillä, joilla saavutetaan vastaava turvallisuustaso
 3. mikään tuotteen piirre tai ominaisuus ei tee siitä vaarallista niissä käyttötarkoituksissa, joita varten hyväksyntää haetaan, ja
 4. tyypin hyväksyntätodistuksen hakija on nimenomaisesti todennut olevansa valmis noudattamaan kohdan 21.A.44 ehtoja.
- d) Jos kyseessä on ilma-aluksen tyypin hyväksyntätodistus, ilma-alukseen asennetulla moottorilla tai potkurilla tai molemmilla on tämän määräyksen mukaisesti myönnetty tai määritetty tyypin hyväksyntätodistus, ellei ilma-aluksen tyypin hyväksyntätodistus kata kaikilta osin moottoria ja potkuria.

21.A.23 Rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen myöntäminen

a) Jos ilma-alus ei täytä kohdan 21.A.21(c) ehtoja, hakijalla on oikeus saada viranomaiselta rajoitettu tyyppihyväksyntätodistus sen jälkeen kun

1. hakija noudattaa viranomaisen vahvistamia kyseeseen tulevia tyyppihyväksynnän perusteita, joilla varmistetaan mahdollisesti asetettavien rajoitusten jälkeen ilma-aluksen riittävä turvallisuus ilma-aluksen aiotussa käyttötarkoituksessa, ja (tapauksesta riippuen sovellettavia) ympäristönsuojeluvaatimuksia
2. hakija on nimenomaisesti todennut olevansa valmis noudattamaan kohdan 21.A.44 ehtoja.

b) Ilma-alukseen

1. asennetulla moottorilla tai potkurilla tai molemmilla on oltava tämän määräyksen mukaisesti myönnetty tai määritetty tyyppihyväksyntätodistus tai
2. asennetun moottorin tai potkurin tai molempien on osoitettu olevan ilma-aluksen turvallisen käytön kannalta tarpeellisten tyyppihyväksynnän perusteiden mukaisia.

21.A.31 Tyypisuunnitelma

a) Tyypisuunnitelman on sisällettävä

1. Piirustukset ja spesifikaatiot sekä niiden luettelot, jotka tarvitaan sen määrittämiseksi, että esitetyn tuotteen konfiguraatio ja suunnitellut ominaisuudet täyttävät kyseeseen tulevat tyyppihyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset

-
2. materiaaleja, prosesseja, valmistusmenetelmiä ja kokoonpanomenetelmiä koskevat tiedot, jotka tarvitaan tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi
 3. hyväksyty lentokelpoisuuden rajoituksia koskeva osa, joka sisältyy jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämisen ohjeistukseen ja joka on määritetty soveltuviissa lentokelpoisuussäännössä, ja
 4. kaikki muut tiedot, jotka tarvitaan myöhemmin valmistettavien samantyyppisten tuotteiden lentokelpoisuuden, meluominaisuuksien, polttoainepäästöjen ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) pakokaasupäästöjen määrittämiseksi vertailemalla.

b) Jokainen tyypisuunnitelma on riittävästi yksilöitävä.

21.A.33 Tarkastukset ja kokeet

- a) Hakijan on tehtävä kaikki kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten noudattamisen osoittamiseksi tarvittavat kokeet.
- b) Ennen kutakin kohdassa (a) edellytettyä koetta hakijan on määritettävä
 1. koestettavan näytteen osalta, että
 - i. materiaalit ja prosessit ovat riittävässä määrin ehdotetun tyypisuunnitelman sisältämien spesifikaatioiden mukaiset
 - ii. tuotteiden osat ovat riittävässä määrin ehdotetun tyypisuunnitelman sisältämien piirustusten mukaiset
 - iii. valmistusprosessit, rakenne ja kokoonpano ovat riittävässä määrin ehdotetun tyypisuunnitelman sisältämien määritysten mukaiset, ja

-
2. että koelaitteisto ja kaikki kokeissa käytettävät mittalaitteet ovat kokeisiin riittävät ja asianmukaisesti kalibroidut.
- c) Hakijan on annettava viranomaiselle mahdollisuus tehdä kaikki tarkastukset, jotka ovat tarpeen kohdan (b) noudattamisen varmistamiseksi.
 - d) Hakijan on sallittava viranomaisen tarkastaa kaikki selosteet ja tehdä kaikki tarkastukset, maakokeet ja koelennot tai olla läsnä tarkastuksissa, maakokeissa ja koelannoilla, jotka ovat tarpeen hakijan kohdan 21.A.20(b) mukaisesti antaman vaatimustenmukaisuusilmoituksen paikkansapitävyyden varmistamiseksi ja sen määrittämiseksi, että mikään tuotteen piirre tai ominaisuus ei tee siitä vaarallista niissä käyttötarkoituksissa, joille hyväksyntää haetaan.
 - e) Viranomaisen alakohdan (d) mukaisesti tekemien tai valvomien kokeiden osalta
 1. hakijan on toimitettava viranomaiselle vaatimustenmukaisuusilmoitus, jolla hakija ilmoittaa noudattavansa alakohdan (b) vaatimuksia, ja
 2. tuotteeseen, osaan tai laitteeseen ei saa tehdä mitään kokeeseen liittyvää muutosta, joka vaikuttaisi vaatimustenmukaisuusilmoitukseen alakohdan (b) mukaisesti tehdyn vaatimustenmukaisuuden osoittamisen ja tuotteen, osan tai laitteen viranomaisen koestettavaksi antamisen välisenä aikana.

21.A.35 Koelennot

- a) Tyyppihyväksyntätodistuksen saamiseksi tehtävät koelennot on tehtävä viranomaisen tällaisia koelentoja varten hyväksymien ehtojen mukaisesti.
- b) Hakijan on tehtävä kaikki viranomaisen tarpeellisina pitämät koelennot

-
1. kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten noudattamisen toteamiseksi ja
 2. sen määrittämiseksi, onko saatu riittävät takeet siitä, että ilma-alus sekä sen osat ja laitteet ovat luotettavia ja toimivat asianmukaisesti.
- c) (Varattu)
- d) (Varattu)
- e) (Varattu)
- f) Kohdassa (b)(2) tarkoitettujen koelentojen on sisällettävä
1. niiden turbiinimoottoristen ilma-alusten osalta, joiden moottorityyppiä ei ole aiemmin käytetty tyyppihyväksytyissä ilma-aluksissa, vähintään 300 käyttötuntia tai muu viranomaisen hyväksymä käyttötuntimäärä täydellisellä tyyppihyväksyntätodistuksen mukaisella moottorikokoonpanolla, ja
 2. kaikkien muiden ilma-alusten osalta vähintään 150 käyttötuntia tai muu viranomaisen hyväksymä käyttötuntimäärä.

21.A.41 Tyyppihyväksyntätodistus ja rajoitettu tyyppihyväksyntätodistus

Tyyppihyväksyntätodistuksen ja rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen katsotaan molempien kattavan tyypisuunnitelman, käyttörajoitukset, tyyppihyväksyntätodistuksen lentokelpoisuutta koskeva tietolehti, kyseeseen tulevat tyyppihyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset, joita viranomainen vaatii noudatettaviksi, sekä kaikki muut ehdot tai rajoitukset, joita tuotteelle on säädetty kyseeseen tulevissa lentokelpoisuussäännöissä ja (tapauksesta riippuen sovellettavissa) ympäristönsuojeluvaatimuksissa.

21.A.42 Yhteensovittaminen

Ilma-alukselle annetun sotilasilmailun tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on vastattava tuotteiden, aseiden ja muiden järjestelmien ja ilma-aluksen yhteensovittamisesta lukuun ottamatta alaluvussa E määritettyjä hyväksyntöjä.

21.A.44 Haltijan velvollisuudet

Jokaisen tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on

- a) noudatettava kohdissa 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57 ja 21.A.61 säädettyjä velvollisuuksia, mitä varten haltijan on jatkuvasti täytettävä kohdan 21.A.14 vaatimukset, ja
- b) tehtävä alaluvun Q tai vastaavien viranomaisen hyväksymien määräysten mukaiset merkinnät.

21.A.47 Siirrettävyys

Tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen saa siirtää vain sellaiselle organisaatiolle, joka pystyy hoitamaan kohdan 21.A.44 mukaiset velvollisuudet ja on sitä varten osoittanut pätevyytensä kohdan 21.A.14 mukaisesti. Viranomaisen on hyväksyttävä edellä mainittujen todistusten siirto.

21.A.51 Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) Tyyppihyväksyntätodistus ja rajoitettu tyyppihyväksyntätodistus on myönnettävä toistaiseksi voimassaolevana. Niiden on pysyttävä voimassa, jos
 1. todistuksen haltija täyttää jatkuvasti tämän määräyksen vaatimukset, ja
 2. todistusta ei luovuteta tai peruuteta viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti.

-
- b) Luovutettu tai peruutettu tyyppihyväksyntätodistus ja rajoitettu tyyppihyväksyntätodistus on palautettava viranomaiselle.
 - c) Jos tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltija ei enää pysty hoitamaan tässä määräyksessä tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltijalle säädettyjä vastuita yhden tai useamman tyyppisen tuotteen osalta, haltijan täytyy ilmoittaa asiasta viranomaiselle mahdollisimman pian.

21.A.55 Tietojen säilyttäminen

Tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on pidettävä kaikki olennaiset suunnittelutiedot, piirustukset ja koeraporit mukaan lukien koestetun tuotteen tarkastustodistukset viranomaisen käytettävissä. Tiedot tulee säilyttää, jotta voidaan saada tarvittavat tiedot tuotteen suunnitellun lentokelpoisuuden ylläpitämisen ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) kyseeseen tulevien ympäristönsuojeluvaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.

21.A.57 Käsikirjat

Tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on laadittava, ylläpidettävä ja päivitettävä tuotteelle kaikkien sellaisten käsikirjojen alkuperäiskappaleet, joita kyseeseen tulevat tyyppihyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset edellyttävät. Haltijan on toimitettava pyydetessä viranomaiselle niiden kopiot.

21.A.61 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet

- a) Tyyppihyväksyntätodistuksen tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on laadittava jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä varten vähintään yksi täydellinen ohjesarja, joka sisältää kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden mukaisesti laaditut tuotekuvaukset ja toteutusohjeet. Ohjesarja on toimitettava jokaiselle yhden tai useamman ilmauksen, moottorin tai potkurin tunnetulle käyttäjälle tuotteen toimituksen

tai kyseisen ilma-aluksen ensimmäisen lentokelpoisuustodistuksen myöntämisen yhteydessä, joista ajankohdista on valittava myöhäisempi. Tämän jälkeen ohjeet on pyydettäessä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava mitä tahansa ohjeisiin sisältyvää velvoitetta. Joidenkin peruskorjaukseen tai muuhun laajaan huoltoon liittyvien jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien käsikirjojen tai niiden osien toimittaminen saa viivästyä tuotteen käyttöönoton jälkeiseen ajankohtaan, mutta niiden on oltava käytettävissä, ennen kuin mikään kyseessä oleva tuote saavuttaa määritetyn iän tai lentotuntien tai käyttökertojen lukumäärän.

- b) Lisäksi jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutokset on asetettava saataville tuotteen kaikille tunnetuille käyttäjille ja pyydettäessä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava jotakin kyseistä ohjetta. Viranomaiselle on esitettävä ohjelma, josta käy ilmi, miten jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutokset jaetaan.

(ALALUKU C – EI KÄYTÖSSÄ)

ALALUKU D – SOTILASILMAILUN TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUSTEN JA SOTILASILMAILUN RAJOITETTUIEN TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUSTEN MUUTOKSET

21.A.90 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan tyyppisuunnitelmien ja tyyppihyväksyntätodistusten muutosten hyväksymismenettely sekä hyväksyntöjen hakijoiden ja haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet. Tässä alaluvussa viittaukset tyyppihyväksyntätodistuksiin kattavat sekä tyyppihyväksyntätodistukset että rajoitetut tyyppihyväksyntätodistukset.

21.A.91 Tyyppisuunnitelman muutosten luokitus

Tyyppisuunnitelmien muutokset luokitellaan suuriin ja pieniin muutoksiin. Pieni muutos on muutos, joka ei vaikuta merkittävästi tuotteen massaan, painopisteeseen rakennelujuuteen, luotettavuuteen, käyttöominaisuuksiin tai muihin tuotteen lentokelpoisuuteen vaikuttaviin ominaisuuksiin. Pienet muutokset voivat tapauksesta riippuen liittyä tuotteen ympäristönsuojeluoimaisuuksiin, kuten melutasoon, polttoainepäästöihin ja pakokaasupäästöihin. Rajoittamatta kohdan 21.A.19 soveltamista kaikkia muita muutoksia pidetään tässä alaluvussa suurina muutoksina. Suuret ja pienet muutokset on hyväksyttävä kohdan 21.A.95 tai 21.A.97 mukaisesti ja yksilöitävä riittävällä tavalla.

21.A.92 Hakukelpoisuus

- a) Vain tyyppihyväksyntätodistuksen haltija voi hakea tyyppisuunnitelman suuren muutoksen hyväksymistä tämän alaluvun mukaisesti. Kaikkien muiden hakijoiden on haettava tyyppisuunnitelman suuren muutoksen hyväksymistä alaluvun E mukaisesti.
- b) Mikä tahansa organisaatio voi hakea tyyppisuunnitelman pienen muutoksen hyväksymistä tämän alaluvun mukaisesti.

21.A.93 Hakeminen

Tyyppisuunnitelman muutoksen hyväksymistä on haettava viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla. Hakemuksen on sisällettävä

- a) muutoksen kuvaus, josta käyvät ilmi
 - 1. kaikki tyyppisuunnitelman ja hyväksytyjen käsikirjojen osat, joihin muutos vaikuttaa, ja
 - 2. lentokelpoisuussäännöt ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset, jotka muutos on suunniteltu täyttämään kohdan 21.A.101 mukaisesti.
- b) tiedot mahdollisista uudelleentarkastuksista, jotka tarvitaan osoittamaan, että muutettu tuote on kyseeseen tulevien lentokelpoisuussääntöjen ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten mukainen.

21.A.95 Pienet muutokset

Tyyppisuunnitelman pienten muutosten luokittelijan ja hyväksyjän tulee olla

- a) viranomainen tai
- b) asianmukaisesti hyväksytty suunnitteluorganisaatio viranomaisen kanssa sovitun menettelyn mukaisesti.

21.A.97 Suuret muutokset

- a) Suuren muutoksen hyväksynnän hakijan on
 - 1. toimitettava viranomaiselle olennaiset tiedot ja kaikki tarvittavat kuvaustiedot tyyppisuunnitelmaan liitettäväksi
 - 2. osoitettava, että muutettu tuote on kohdan 21.A.101 mukaisesti kyseeseen tulevien lentokelpoisuussääntöjen ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten mukainen

-
3. vakuutettava, että hakija on osoittanut kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten mukaisuuden, ja toimitettava viranomaiselle tämän vakuutuksen perusteet
 4. jos hakijalla on asianmukainen suunnitteluorganisaation toimilupa, annettava kohdassa (a)(3) tarkoitettu vakuutus alaluvun J ehtojen mukaisesti
 5. noudatettava kohdan 21.A.33 ja tarvittaessa kohdan 21.A.35 vaatimuksia.
- b) Tyyppisuunnitelman suuren muutoksen hyväksyntä koskee vain sitä tyyppisuunnitelmassa esitettävää konfiguraatiota tai niitä tyyppisuunnitelmassa esitettyjä konfiguraatioita, johon tai joihin muutos on tehty.

21.A.101 Kyseeseen tulevat lentokelpoisuussäännöt ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset

- a) Tyyppihyväksynnän muutoksen hakijan on osoitettava, että muutettu tuote on yhdenmukainen muutettua tuotetta koskevien lentokelpoisuussääntöjen kanssa, jotka ovat voimassa muutoksen hakemispäivänä, ellei noudateta myöhemmin voimaan tulleita muutettuja lentokelpoisuussääntöjä hakijan päätöksestä tai ellei tätä vaadita kohdan (f) mukaisesti. Hakijan on myös osoitettava muutetun tuotteen yhdenmukaisuus kohdan 21.A.18 mukaisten (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten kanssa.
- b) Kohdasta (a) poiketen hakija voi osoittaa, että muutettu tuote on yhdenmukainen jonkin kohdassa (a) määritetyn lentokelpoisuussäännön aiemman muutoksen ja minkä tahansa muun vaatimuksen kanssa, jonka viranomainen katsoo liittyvän asiaan suoraan. Aiemmin muutetulle lentokelpoisuussäännölle ei kuitenkaan saa antaa etusijaa siihen vastaavaan lentokelpoisuussääntöön nähden, johon tyyppihyväksyntätodistuksessa

on viitattu. Hakija voi osoittaa yhdenmukaisuuden lentokelpoisuussäännön aiemman muutoksen kanssa missä tahansa seuraavista tapauksista:

1. Viranomainen ei pidä muutosta merkittävänä. Kunkin muutoksen merkityksellisyyttä arvioidessaan viranomainen ottaa huomioon kaikki asiaan liittyvät aiemmat olennaiset suunnitelmamuutokset ja kaikki tuotteen tyyppihyväksynnän perusteisiin liittyvät muutokset, joihin tuotteen tyyppihyväksyntäto-distus on perustunut. Muutosta, joka täyttää yhden seuraavista perusteista, pidetään automaattisesti merkittävänä:
 - i. yleinen konfiguraatio tai rakenneperiaatteet ovat muuttuneet
 - ii. muutettavan tuotteen hyväksyntään liittyneet oletukset eivät enää pidä paikkaansa.
 2. Tuotteessa on sellainen alue, järjestelmä, osa tai laite, johon muutos ei viranomaisen näkemyksen mukaan vaikuta.
 3. Tuotteessa on sellainen alue, järjestelmä, osa tai laite, johon muutos vaikuttaa, mutta jonka osalta yhdenmukaisuus kohdassa (a) tarkoitettujen lentokelpoisuussääntöjen kanssa ei viranomaisen näkemyksen mukaan merkittävästi parantaisi muutetun tuotteen turvallisuutta tai olisi epäkäytännöllistä toteuttaa.
- c) (Varattu)
- d) Jos viranomainen katsoo, että muutoksenhakupäivänä voimassa olevat lentokelpoisuussäännöt eivät sisällä riittäviä vaatimuksia ehdotetun muutoksen osalta, hakijan on noudatettava myös kaikkia erityisehtoja ja niiden muutoksia, joista säädetään kohdassa 21.A.16B, jotta voidaan saavuttaa muutoksenhakupäivänä voimassa olevilla lentokelpoisuussäännöillä saavutettavaa tasoa vastaava turvallisuustaso.
- e) (Varattu)

- f) Jos hakija haluaa noudattaa lentokelpoisuusvaatimuksia, jotka perustuvat sellaiseen lentokelpoisuussäännön muutokseen, joka on tullut voimaan tyyppiä koskevan muutoshakemuksen jättämisen jälkeen, hakijan on noudatettava myös kaikkia muita viranomaisen suoraan asiaan liittyviksi katsomia lentokelpoisuusvaatimuksia.

21.A.103 Hyväksynnän myöntäminen

- a) Hakijalla on oikeus saada suurelle muutokselle viranomaisen hyväksyntä sen jälkeen kun
1. hakija on antanut kohdassa 21.A.20(d) tarkoitetun vakuutuksen ja
 2. on osoitettu, että
 - i. muutettu tuote on kohdan 21.A.101 mukaisesti kyseeseen tulevien lentokelpoisuussääntöjen ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten mukainen
 - ii. kaikki täyttämättä jääneet lentokelpoisuusehdot on kompensoitu tekijöillä, joilla saavutetaan vastaava turvallisuustaso, ja
 - iii. mikään tuotteen piirre tai ominaisuus ei tee siitä vaarallista niissä käyttötarkoituksissa, joita varten todistusta haetaan.
- b) Tyyppisuunnitelman pieni muutos saadaan hyväksyä kohdan 21.A.95 mukaisesti vain, jos muutetun tuotteen on osoitettu olevan kohdan 21.A.101 mukaisesti kyseeseen tulevien lentokelpoisuussääntöjen mukainen.

21.A.105 Tietojen säilyttäminen

- a) Hakijan on pidettävä jokaisen muutoksen kaikki olennaiset suunnittelutiedot, piirustukset ja koeselosteet mukaan lukien koestetun muutetun tuotteen tarkastustiedot viranomaisen käytettävissä. Tiedot täytyy säilyttää, jotta voidaan saada tarvittavat tiedot muutetun tuotteen suunnitellun lentokelpoisuuden ylläpitämisen ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) kyseeseen tulevien ympäristönsuojeluvaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.
- b) Tiedot täytyy säilyttää vähintään kaksi vuotta viimeisen tyyppihyväksytyn ilma-alusyksilön käytöstä poiston jälkeen, ellei viranomainen toisin määrää.

21.A.107 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet

- a) Jos ohjemuutos on tarpeen, tyyppisuunnitelman pienen muutoksen hyväksynnän haltijan on laadittava jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä varten vähintään yksi kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden mukaisesti valmisteltu muutosohjesarja pienen muutoksen kohteena olevaa tuotetta varten. Ohjesarja on toimitettava jokaiselle yhden tai useamman pienen muutoksen kohteena olevan ilma-aluksen, moottorin tai potkurin tunnetulle käyttäjälle tuotteen toimituksen tai kyseisen ilma-aluksen ensimmäisen lentokelpoisuustodistuksen myöntämisen yhteydessä, joista ajankohdista on valittava myöhäisempi. Tämän jälkeen ohjemuutokset on pyydettäessä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava mitä tahansa ohjeisiin sisältyvää velvoitetta.
- b) Lisäksi jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutokset on toimitettava jokaiselle pienen muutoksen kohteena olevan tuotteen tunnetulle käyttäjälle ja pyydettäessä jokaiselle organisaatiolle, jonka on noudatettava mitä tahansa kyseistä ohjetta.

21.A.109 Velvollisuudet ja EMPA-merkintä

Tyypisuunnitelman pienen muutoksen hyväksynnän haltijan on

- a) sitouduttava kohdissa 21.A.4, 21.A.105 ja 21.A.107 säädettyihin velvollisuuksiin ja
- b) tehtävä kohdan 21.A.804 tai vastaavien määräysten mukainen viranomaisen hyväksymä merkintä, joka sisältää kirjaimet ”EMPA”, (European Military Part Approval, Osien eurooppalainen sotilasilmailun hyväksyntä).

ALALUKU E – SOTILASILMAILUN LISÄTYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSET

21.A.111 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan tyyppisuunnitelman suurten muutosten hyväksymismenettely lisätyyppihyväksyntää käyttäen ja vahvistetaan lisätyyppihyväksyntätodistusten hakijoiden ja haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet.

21.A.112A Hakukelpoisuus

Mikä tahansa organisaatio, joka on osoittanut tai on osoittamassa pätevyytensä kohdan 21.A.112B mukaisesti, on kelvollinen hakemaan lisätyyppihyväksyntätodistusta tämän alaluvun ehtojen mukaisesti.

21.A.112B Pätevyyden osoittaminen

- a) Minkä tahansa lisätyyppihyväksyntätodistusta hakevan organisaation on osoitettava pätevyytensä viranomaisen alaluvun J mukaisesti myöntämällä sotilasilmailun suunnitteluorganisaation toimiluvalla.
- b) Kohdasta (a) poiketen hakija voi vaihtoehtoisesti pyytää viranomaiselta lupaa osoittaa pätevyytensä käyttäen menettelyjä, joissa määritetään eritellysti suunnitteluperiaatteet, käytettävissä olevat resurssit ja toimintojen järjestys, jotka osoittavat hakijan noudattavan tämän alaluvun määräyksiä.
- c) Kohdista (a) ja (b) poiketen mikä tahansa lisätyyppihyväksyntätodistusta hakeva organisaatio voi osoittaa pätevyytensä sillä, että organisaatiolla on voimassa viranomaisen hyväksymä kohdan 21.A.2 mukainen sopimus sellaisen suunnitteluorganisaation kanssa, jolla on pääsy tyyppisuunnittelutietoihin. Sopimuksen on sisällettävä yksityiskohtaiset selvitykset siitä, kuinka toimet ja velvollisuudet on delegoitu niin, että organisaatio pystyy sopimusosapuolena olevan organisaation kanssa yhteistoiminnassa noudattamaan alaluvun J vaatimuksia ja kohdan 21.A.118A määräyksiä.

21.A.113 Lisätyyppihyväksyntätodistuksen hakeminen

- a) Lisätyyppihyväksyntää on haettava viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla.
- b) Hakemuksen on sisällettävä kohdassa 21.A.93 vaaditut kuvaukset ja tunnistetiedot sekä perustelut sille, että tunnistetietojen perusteena olevat tiedot ovat riittävät joko hakijan omassa käytössä olevina resursseina tai tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan kanssa tehdyn järjestelyn perusteella.

21.A.114 Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Jokaisen lisätyyppihyväksyntätodistuksen hakijan on noudatettava kohtaa 21.A.97 ja vastattava kaikkien kyseessä olevien muutosten liittämistä tuotteeseen.

21.A.115 Lisätyyppihyväksyntätodistuksen myöntäminen

Hakijalla on oikeus saada viranomaiselta lisätyyppihyväksyntätodistus,

- a) kun hakija noudattaa kohdan 21.A.103(a) vaatimuksia ja
- b) kun hakija on osoittanut pätevyytensä kohdan 21.A.112B mukaisesti ja
- c) jos hakija on tehnyt tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan kanssa kohdan 21.A.113(b) mukaisen järjestelyn, ja
 1. tyyppihyväksyntätodistuksen haltija on ilmoittanut, ettei sillä ole teknisiä moitteita kohdan 21.A.93 mukaisesti toimitettujen tietojen osalta, ja
 2. tyyppihyväksyntätodistuksen haltija on suostunut yhteistoimintaan lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltijan kanssa sen varmistamiseksi, että kaikkia muutetun tuotteen suunnitellun lentokelpoisuuden ylläpitämiseen liittyviä velvoitteita noudatetaan kohtien 21.A.44 ja 21.A.118A mukaisesti.

21.A.116 Siirrettävyys

Lisätyyppihyväksyntätodistuksen saa siirtää vain sellaiselle organisaatiolle, joka pystyy hoitamaan kohdan 21.A.118A mukaiset velvollisuudet ja on sitä varten osoittanut pätevyytensä kohdan 21.A.112B mukaisesti. Viranomaisen on hyväksyttävä lisätyyppihyväksyntätodistuksen siirto.

21.A.117 Tuotteen sellaisen osan muuttaminen, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee

- a) Tuotteen sellaisen osan, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee, pienet muutokset on luokiteltava ja hyväksyttävä alaluvun D mukaisesti.
- b) Tuotteen sellaisen osan, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee, jokainen suuri muutos on hyväksyttävä erillisellä lisätyyppihyväksyntätodistuksella tämän alaluvun mukaisesti.
- c) Kohdasta (b) poiketen tuotteen sellaisen osan, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee ja jota hakee lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltija itse, suuri muutos voidaan hyväksyä olemassa olevan lisätyyppihyväksyntätodistuksen muutoksella.

21.A.118A Velvollisuudet ja EMPA-merkintä

Jokaisen lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on

- a) sitouduttava velvollisuuksiin, jotka
 1. on säädetty kohdissa 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119 ja 21.A.120
 2. syntyvät yhteistoiminnasta tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan kanssa kohdan 21.A.115(c)(2) perusteella ja tämän vuoksi ovat edelleen kohdan 21.A.112B ehtojen mukaiset.
- b) tehtävä kohdan 21.A.804 mukainen merkintä, joka sisältää kirjaimet "EMPA".

21.A.118B Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) Lisätyyppihyväksyntätodistus on myönnettävä toistaiseksi voimassaolevana. Sen on pysyttävä voimassa, jos
1. todistuksen haltija täyttää jatkuvasti tämän määräyksen vaatimukset, ja
 2. todistusta ei luovuteta tai peruuteta viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti.
- b) Luovutettu tai peruutettu lisätyyppihyväksyntätodistus on palautettava viranomaiselle.
- c) Kun lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltija ei enää pysty hoitamaan tässä määräyksessä lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltijalle säädettyjä vastuita yhden tai useamman tyyppisen tuotteen osalta, haltijan täytyy ilmoittaa asiasta viranomaiselle mahdollisimman pian. Tässä tapauksessa haltijan on mahdollistettava viranomaiselle pääsy kaikkiin tietoihin, joilla viranomainen voi varmistaa tai on varmistanut, että kyseisten tuotteiden suunniteltu lentokelpoisuus säilyy.

21.A.119 Ohjekirjat

Lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on laadittava tuotteelle kaikkien sellaisten muutoksia sisältävien ohjekirjojen alkuperäiskappaleet, joita kyseeseen tulevat tyyppihyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset edellyttävät ja jotka ovat tarpeen lisätyyppihyväksyntätodistuksen mukaisesti tehtyjen muutosten kattamiseksi. Haltijan on ylläpidettävä ja päivitettävä ohjekirjoja ja toimitettava pyydettäessä viranomaiselle niiden kopiot.

21.A.120 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet

- a) Ilma-aluksen, moottorin tai potkurin lisätyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on laadittava jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä varten vähintään yksi täydellinen muutettu ohjesarja tyyppihyväksynnän perusteiden mukaisesti. Ohjesarja on toimitettava jokaiselle yhden tai useamman sellaisen ilma-aluksen, moottorin tai potkurin, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee, tunnetulle käyttäjälle sen toimituksen tai kyseisen ilma-aluksen ensimmäisen lentokelpoisuustodistuksen myöntämisen yhteydessä, joista ajankohdista on valittava myöhäisempi. Tämän jälkeen ohjeiden muutokset on pyydettäessä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava mitä tahansa ohjeisiin sisältyvää velvoitetta. Joidenkin peruskorjaukseen tai muuhun laajaan huoltoon liittyvien jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien käsikirjojen tai niiden muutosten osien toimittaminen saa viivästyä tuotteen käyttöönoton jälkeiseen ajankohtaan, mutta niiden on oltava käytettävissä, ennen kuin mikään kyseessä oleva tuote saavuttaa määritetyn iän tai lentotuntien tai käyttökerrojen lukumäärän.
- b) Lisäksi jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutokset on toimitettava jokaiselle sellaisen tuotteen, jota lisätyyppihyväksyntätodistus koskee, tunnetulle käyttäjälle ja pyydettäessä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava jotakin kyseistä ohjetta. Viranomaiselle on esitettävä ohjelma, josta käy ilmi, miten jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutokset jaetaan.

ALALUKU F – TUOTANTO ILMAN SOTILASILMAILUN TUOTANTO-ORGANISAATION HYVÄKSYNTÄÄ

21.A.121 Soveltamisala

- a) Tässä alaluvussa vahvistetaan menettely, jolla osoitetaan, että tuote, osa ja laite, joka on tarkoitettu valmistettavaksi ilman alaluvun G mukaista tuotanto-organisaation hyväksyntää, on yhdenmukainen kyseeseen tulevien suunnittelutietojen kanssa.
- b) Tässä alaluvussa vahvistetaan säännökset, joilla määrätään tämän alaluvun mukaisesti valmistetun tuotteen, osan tai laitteen valmistajan velvollisuudet.

21.A.122 Hakukelpoisuus

Mikä tahansa organisaatio voi hakea tässä alaluvussa tarkoitettua yksittäisten tuotteiden, osien tai laitteiden yhdenmukaisuuden osoittamista, jos

- a) hakijalla on hyväksyntä tai se on hakenut hyväksyntää, joka kattaa kyseisen tuotteen, osan tai laitteen suunnittelun, tai
- b) hakija on varmistanut riittävän koordinaation tuotannon ja suunnittelun välillä sopimalla hyväksynnän hakijan tai haltijan kanssa asianmukaisesta järjestelystä.

21.A.124 Hakeminen

- a) Jokainen tässä alaluvussa tarkoitettua yksittäisten tuotteiden, osien ja laitteiden yhdenmukaisuuden osoittamiseksi tehtävää järjestelyä koskeva hakemus on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla.
- b) Hakemuksen on sisällettävä

1. todisteet, joista käy ilmi soveltuvin osin, että

-
- i. alaluvun G mukaisen tuotanto-organisaation hyväksynnän myöntäminen ei olisi tarkoituksenmukaista tai
 - ii. todisteen myöntäminen tuotteelle, osalle tai laitteelle tai tuotteen, osan tai laitteen hyväksyminen tämän alaluvun mukaisesti on tarpeen odotettaessa alaluvun G mukaista tuotanto-organisaation hyväksyntää.

2. yhteenveto kohdassa 21.A.125A(b) vaadituista tiedoista.

21.A.125A Hyväksymiskirjeen antaminen

Hakijalla on oikeus saada viranomaiselta hyväksyntäkirje, jolla viranomainen hyväksyy yksittäisten tuotteiden, osien ja laitteiden yhdenmukaisuuden osoittamisen tämän alaluvun mukaisesti, sen jälkeen kun hakija on

- a) luonut tuotannonvalvontajärjestelmän, jolla varmistetaan, että jokainen tuote, osa tai laite on kyseeseen tulevien suunnittelutietojen mukainen ja turvallinen käyttää
- b) toimittanut käsikirjan, joka sisältää
 1. alakohdassa (a) vaaditun tuotannonvalvontajärjestelmän kuvauksen
 2. kuvauksen keinoista, joilla tuotannonvalvontajärjestelmää arvioidaan, ja
 3. kohdissa 21.A.127 ja 21.A.128 vaadittujen kokeiden kuvauksen ja niiden henkilöiden nimet, joilla on toimivalta kohdassa 21.A.130(a) tarkoitetuissa asioissa.
- c) osoittanut pystyvänsä antamaan apua kohtien 21.A.3A ja 21.A.129(d) mukaisesti.

21.A.125B Havainnot

- a) Kun saadaan objektiivisiä todisteita siitä, että hyväksymiskirjeen haltija ei noudata kyseeseen tulevia tämän määräyksen vaatimuksia, havainnot on luokiteltava seuraavasti.
1. Tason yksi havainto on mikä tahansa poikkeama tämän määräyksen vaatimuksista, josta voisi seurata hallitsemattomia poikkeamia kyseeseen tulevista suunnittelutiedoista ja joka voisi vaikuttaa ilma-aluksen turvallisuuteen.
 2. Tason kaksi havainto on mikä tahansa poikkeama tämän määräyksen vaatimuksista, jota ei luokitella tason yksi havainnoksi.
- b) Tason kolme havainto on mikä tahansa seikka, jonka on objektiivisten todisteiden perusteella todettu sisältävän mahdollisia ongelmia, joista voisi seurata kohdassa (a) tarkoitettu poikkeama.
- c) Kun havaintoja koskeva ilmoitus on vastaanotettu viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti,
1. tason yksi havainnon osalta hyväksymiskirjeen haltijan on enintään 21 työpäivän kuluessa havainnon kirjallisesta vahvistamisesta osoitettava tehneensä viranomaista tyydyttävät korjaustoimet
 2. tason kaksi havaintojen osalta viranomaisen myöntämän korjausajanjakson on vastattava havainnon luonnetta, mutta jakso saa aluksi kuitenkin olla enintään kolme kuukautta. Tietyissä olosuhteissa ja havainnon luonteesta riippuen viranomaisen voi jatkaa kolmen kuukauden ajanjaksoa, jos viranomaisen on hyväksynyt sitä tyydyttävän korjaussuunnitelman.

-
3. tason kolme havainto ei saa edellyttää hyväksymiskirjeen haltijalta välittömiä toimia. Tapauksesta riippuen viranomaisen voi ilmoittaa määräajan, johon mennessä vaatimuksen mukaisuus on saavutettava.
- d) Tason yksi tai kaksi havaintojen johdosta hyväksymiskirjettä voidaan rajoittaa osittain tai kokonaan tai sen voimassaolo voidaan keskeyttää ja peruuttaa viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti. Hyväksymiskirjeen haltijan on viipymättä vahvistettava saaneensa ilmoituksen hyväksymiskirjeen rajoittamisesta, voimassaolon keskeyttämisestä tai peruuttamisesta.

21.A.125C Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) Hyväksymiskirje on annettava määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, tai viranomaisen hyväksymäksi määräajaksi. Sen on pysyttävä voimassa, ellei:
1. hyväksymiskirjeen haltija jätä osoittamatta tämän alaluvun mukaisten kyseeseen tulevien vaatimusten noudattamista tai
 2. ole todisteita siitä, että valmistaja ei pysty hyväksyttävästi valvomaan tuotteiden, osien tai laitteiden valmistusta hyväksymiskirjeen ehtojen mukaisella tavalla, tai
 3. valmistaja enää täytä kohdan 21.A.122 vaatimuksia tai
 4. hyväksymiskirjettä ole luovutettu tai peruutettu viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti tai sen voimassaolo ei ole päättynyt.
- b) Hyväksymiskirje, joka on luovutettu tai peruutettu tai jonka voimassaolo on päättynyt, on palautettava viranomaiselle.

21.A.126 Tuotannonvalvontajärjestelmä

a) Kohdassa 21.A.125A(a) vaaditulla tuotannonvalvontajärjestelmällä on voitava määrittää, että

1. lopputuotteessa käytettävät saapuvat materiaalit ja ostetut tai alihankintana teetetyt osat ovat kyseeseen tulevien suunnittelutietojen mukaiset
2. saapuvat materiaalit ja ostetut tai alihankintana teetetyt osat on merkitty asianmukaisesti
3. lopputuotteen laatuun ja turvallisuuteen vaikuttavat prosessit, valmistustekniikat ja kokoonpanomenetelmät ovat viranomaisen hyväksymien vaatimusmäärittelyjen mukaiset
4. suunnitelmien muutokset, mukaan lukien materiaalin vaihdokset, on hyväksytty alaluvun D tai E mukaisesti ja tarkastettu ennen niiden ottamista käyttöön lopputuotteessa.

b) Kohdassa 21.A.125A(a) vaaditulla tuotannonvalvontajärjestelmällä on myös voitava varmistaa, että

1. tuotannossa olevien osien yhdenmukaisuus kyseeseen tulevien suunnittelutietojen kanssa tarkastetaan sellaisissa tuotantovaiheissa, joissa voidaan tehdä tarkkoja arvioita
2. vaurioille alttiit ja laadultaan heikkenevät materiaalit säilytetään sopivalla tavalla ja riittävästi suojattuina
3. ajantasaiset suunnittelupiirustukset ovat helposti tuotanto- ja tarkastushenkilöstön käytettävissä ja niitä käytetään tarvittaessa
4. hylätyt materiaalit ja osat erotetaan muista ja merkitään niin, että niitä ei voida asentaa lopputuotteeseen
5. suunnittelutiedoista tai vaatimusmäärittelyistä poikkeamisen vuoksi käyttämättä jätetyt materiaalit ja osat, joita harkitaan

asennettavaksi lopputuotteeseen, tarkastetaan suunnittelussa ja valmistuksessa käytetyn hyväksytyn tarkastusmenettelyn mukaisesti. Tarkastuksessa käyttökuntoisiksi todetut materiaalit ja osat on merkittävä asianmukaisesti ja tarkastettava uudelleen, jos niitä on tarpeen työstää tai korjata. Tarkastuksessa hylätyt materiaalit ja osat on merkittävä ja hävitettävä, jotta niitä ei voida asentaa lopputuotteeseen

6. valmistaja ylläpitää tuotannonvalvontajärjestelmän tuottamat tiedot, merkitsee niihin valmista tuotetta tai osaa koskevat tiedot silloin, kun tämä on mahdollista, ja säilyttää nämä tiedot voidakseen antaa tuotteen suunnitellun lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi tarvittavat tiedot.

21.A.127 Ilma-aluksille tehtävät kokeet

- a) Jokaisen tämän alaluvun mukaisesti valmistetun ilma-aluksen valmistajan on laadittava hyväksytty tuotantovaiheen maakoe- ja koelentomenettely sekä kokeissa käytettävät lomakkeet ja koestaa jokainen tuottamansa ilma-alus näiden lomakkeiden mukaisesti voidakseen osoittaa kohdan 21.A.125A(a) kyseeseen tulevien vaatimusten mukaisuuden.
- b) Jokaisen tuotantovaiheessa käytettävän koemenettelyn on sisällettävä ainakin
 1. lento-ominaisuuksien tarkastamisen
 2. lentosuoritusarvojen tarkastamisen (ilma-aluksen vakiomittaristoa käyttäen)
 3. ilma-aluksen kaikkien laitteiden ja järjestelmien asianmukaisen toiminnan tarkastamisen
 4. koelennon jälkeisen tarkastuksen, jossa varmistetaan, että kaikki mittarit on merkitty asianmukaisesti, kaikki kilvet on

asennettu ja kaikki tarvittavat lentokäsikirjat ovat käytettävissä

5. ilma-aluksen käyttöominaisuuksien tarkastamisen maassa
6. koemenettelyn kohteena olevan ilma-aluksen erityispiirteiden tarkastamisen.

21.A.128 Moottoreille ja potkureille tehtävät kokeet

Jokaisen tämän alaluvun mukaisesti valmistettujen moottorien tai potkurien valmistajan on tehtävä jokaiselle moottorille tai säätöpotkurille hyväksyttävä tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan asiakirjoissa määritelty toimintakoe. Kokeella todetaan, toimiiko laite asianmukaisesti koko sillä toiminta-alueella, jolle se on tyyppihyväksytty, ja sillä on voitava osoittaa kohdan 21.A.125(a) kyseeseen tulevien vaatimusten mukaisuus.

21.A.129 Valmistajan velvollisuudet

Jokaisen tämän alaluvun mukaisesti valmistetun tuotteen, osan tai laitteen valmistajan on

- a) annettava viranomaiselle mahdollisuus tarkastaa jokainen tuote, osa tai laite
- b) säilytettävä valmistuspaikalla tekniset tiedot ja piirustukset, joilla voidaan määrittää tuotteen yhdenmukaisuus kyseeseen tulevien suunnittelutietojen kanssa
- c) ylläpidettävä tuotannonvalvontajärjestelmää, jolla varmistetaan, että jokainen tuote on kyseeseen tulevien suunnittelutietojen mukainen ja turvallinen käyttää
- d) avustettava tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluhyväksynnän haltijaa kaikissa valmistettuja tuotteita, osia tai laitteita koskevissa asioissa, jotka liittyvät mihin tahansa jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi tehtäviin toimiin

e) laadittava turvallisuuden vuoksi sisäinen tapahtumien ilmoitusjärjestelmä ja ylläpidettävä tätä järjestelmää, jolla voidaan kerätä ja arvioida tapahtumailmoituksia ja näin tunnistaa ei-toivotut kehityssuunnat tai käsitellä puutteita sekä koota tietoja ilmoitetuista tapahtumista. Järjestelmään on kuuluttava menettely tapahtumiin liittyvien olennaisten tietojen arviointia ja julkaisemista varten

f)

1. ilmoitettava tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluhyväksynnän haltijalle kaikki tapaukset, joissa valmistaja on luovuttanut tuotteita, osia tai laitteita, joissa on myöhemmin todettu poikkeamia kyseeseen tulevista suunnittelutiedoista, sekä tutkittava ja tunnistettava tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluhyväksynnän haltijan kanssa turvallisuutta mahdollisesti vaarantavat poikkeamat
2. ilmoitettava viranomaiselle kohdan (1) mukaisesti tunnistetut turvallisuutta mahdollisesti vaarantavat poikkeamat. Ilmoitukset on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla kohdan 21.A.3A(b)(2) mukaisesti tai muulla viranomaisen hyväksymällä tavalla
3. kun valmistaja toimii toisen tuotanto-organisaation tavaran-toimittajana, ilmoitettava myös kyseiselle toiselle organisaatiolle kaikista tapauksista, joissa valmistaja on luovuttanut kyseiselle organisaatiolle tuotteita, osia tai laitteita ja tunnistanut niissä myöhemmin mahdollisia poikkeamia kyseeseen tulevista suunnittelutiedoista.

21.A.130 Vaatimustenmukaisuusilmoitus

a) Jokaisen tämän alaluvun mukaisesti valmistetun tuotteen, osan tai laitteen valmistajan on annettava vaatimustenmukaisuusilmoitus täydellisten

ilma-alusten osalta EMAR Form 52 -lomakkeella ja muiden tuotteiden, osien tai laitteiden osalta EMAR Form 1 -lomakkeella. Ilmoituksen allekirjoittajan on oltava valtuutettu henkilö, jolla on vastuuasema tuotanto-organisaatiossa.

b) Vaatimustenmukaisuusilmoituksen on sisällettävä

1. jokaisen tuotteen, osan tai laitteen osalta ilmoitus siitä, että kyseinen tuote, osa tai laite on hyväksytyjen suunnittelutietojen mukainen ja turvallinen käyttää
2. jokaisen ilma-aluksen osalta ilmoitus siitä, että ilma-alus on tarkastettu maassa ja lennolla kohdan 21.A.127(a) mukaisesti, ja
3. jokaisen moottorin tai säätöpotkurin osalta ilmoitus siitä, että valmistaja on tehnyt moottorille tai potkurille toiminnallisen lopputarkastuksen kohdan 21.A.128 mukaisesti, ja
4. moottorien osalta lisäksi ilmoitus siitä, että valmis moottori on moottorin valmistuspäivänä (tapauksesta riippuen sovellettavien) kyseeseen tulevien päästövaatimusten mukainen.

c) Jokaisen tällaisen tuotteen, osan tai laitteen valmistajan on esitettävä viranomaisen vahvistettavaksi voimassa oleva vaatimustenmukaisuusilmoitus

1. siirtäessään kyseisen tuotteen, osan tai laitteen omistusoikeuden ensimmäisen kerran tai
2. hakiessaan ilma-alukselle ensimmäistä lentokelpoisuustodistusta tai
3. hakiessaan moottorille, potkurille, osalle tai laitteelle ensimmäistä lentokelpoisuusasiakirjaa.

-
- d) Viranomaisen on vahvistettava vaatimustenmukaisuusilmoitus allekirjoituksellaan, jos se toteaa tarkastuksen jälkeen tuotteen, osan tai laitteen kyseeseen tulevien suunnittelutietojen mukaiseksi ja turvalliseksi käyttää.

ALALUKU G – SOTILASILMAILUN TUOTANTO-ORGANISAATION HYVÄKSYNTÄ

21.A.131 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan

- a) menettely sotilasilmailun tuotanto-organisaation hyväksynnän antamiseksi tuotanto-organisaatiolle, joka osoittaa tuotteiden, osien ja laitteiden yhdenmukaisuuden kyseeseen tulevien suunnittelutietojen kanssa
- b) säännökset, joilla määrätään tällaisten hyväksyntöjen hakijan ja haltijan oikeudet ja velvollisuudet.

21.A.133 Hakukelpoisuus

Mikä tahansa organisaatio on kelvollinen hakemaan tässä alaluvussa tarkoitettua hyväksyntää. Hakijan on

- a) perusteltava määritetyn työn laajuuden osalta, miksi tässä alaluvussa tarkoitettu hyväksyntä on tarpeen yhdenmukaisuuden osoittamiseksi tietyn suunnitelman kanssa, ja
- b) oltava kyseisen suunnittelun hyväksynnän haltija tai hakija tai
- c) oltava varmistanut riittävän koordinaation tuotannon ja suunnittelun välillä sopimalla kyseisen suunnittelun hyväksynnän hakijan tai haltijan kanssa asianmukaisesta järjestelystä.

21.A.134 Hakeminen

Jokaista tuotanto-organisaation hyväksyntää on haettava viranomaiselta viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla. Hakemuksen on sisällettävä yhteenvedo kohdassa 21.A.143 vaadituista tiedoista ja haettavat hyväksyntäehdot kohdan 21.A.151 mukaisesti.

21.A.135 Tuotanto-organisaation hyväksynnän myöntäminen

Organisaatiolla on oikeus saada viranomaiselta tuotanto-organisaation toimilupa osoitettuaan noudattavansa kyseeseen tulevia tämän alaluvun vaatimuksia.

21.A.139 Laatujärjestelmä

a) Tuotanto-organisaation on osoitettava, että se on perustanut laatujärjestelmän ja pystyy ylläpitämään sitä. Järjestelmän tiedot on kirjattava asiakirjoihin. Järjestelmän on oltava sellainen, että sillä organisaatio pystyy varmistamaan, että jokainen organisaation tai sen kumppanien valmistama tai ulkopuolisilta sopimusosapuolilta ostettu tai niillä alihankintana teetetty tuote, osa tai laite on kyseeseen tulevien suunnittelutietojen mukainen ja turvallinen käyttää, ja voi näin harjoittaa kohdassa 21.A.163 määritettyjä oikeuksia.

b) Laatujärjestelmän on sisällettävä

1. hyväksynnän laajuuden mukaan tarkastusmenettelyt, jotka koskevat
 - i. asiakirjojen antamista, hyväksymistä tai muuttamista
 - ii. tavarantoimittajien ja alihankkijoiden katselmointia ja valvontaa
 - iii. sen todentamista, että saapuvat tuotteet, osat, materiaalit ja laitteet, mukaan lukien tuotteiden ostajien uutena tai käytettynä toimittamat, vastaavat kyseeseen tulevia suunnittelutietoja
 - iv. tunnistettavuutta ja jäljitettävyyttä
 - v. valmistusprosesseja
 - vi. tarkastamista ja kokeita, mukaan lukien tuotanto-koelentoja
 - vii. työvälineiden, jigien ja koelaitteiden kalibrointia

-
- viii. niiden osien valvontaa, jotka eivät täytä vaatimuksia
 - ix. lentokelpoisuuden koordinointia suunnitteluhyväksynnän hakijan tai haltijan kanssa
 - x. tietojen keräämistä ja säilyttämistä
 - xi. henkilöstön ammattitaitoa ja pätevyyttä
 - xii. valmistustodistusten myöntämistä
 - xiii. käsittelyä, varastointia ja pakkausta
 - xiv. sisäiset laatuauditoinnit ja niistä seuraavat korjaavat toimenpiteet;
 - xv. muualla kuin hyväksytyissä toimipaikoissa hyväksyntäehtojen mukaisesti tehtävää työtä
 - xvi. tuotannon valmistumisen jälkeen mutta ennen toimitusta tehtävää työtä ilma-aluksen pitämiseksi turvallisessa käyttökunnossa.
 - xvii. (Varattu)

Tarkastusmenettelyihin on sisällyttävä kriittisiä osia koskevat erityisehdot.

2. riippumaton laadunvarmistustoiminto laatujärjestelmän kirjattujen menettelyjen noudattamisen ja niiden riittävyyden valvomiseksi. Valvontaan on kuuluttava järjestelmä palautteen antamiseksi kohdassa 21.A.145(c)(2) tarkoitetulle henkilölle tai henkilöryhmälle ja viime kädessä kohdassa 21.A.145(c)(1) tarkoitetulle johtajalle sen varmistamiseksi, että tarvittavat korjaustoimet tehdään.

21.A.143 Tuotanto-organisaation käsikirja

a) Organisaation on toimitettava viranomaiselle tuotanto-organisaation käsikirja, joka sisältää seuraavat tiedot:

1. Vastuullisen johtajan allekirjoittama vakuutus siitä, että tuotanto-organisaation käsikirjassa ja muissa siihen liittyvissä käsikirjoissa määritetään, miten hyväksytyt organisaatio täyttää jatkuvasti tämän alaluvun vaatimukset.
2. Viranomaisen kohdan 21.A.145(c)(2) mukaisesti hyväksymien johtajien asema(t) ja nimet.
3. Kohdassa 21.A.145(c)(2) tarkoitetun johtajan tai tarkoitettujen johtajien tehtävät ja vastuut, mukaan lukien asiat, joita he voivat käsitellä organisaation puolesta suoraan viranomaisen kanssa.
4. Organisaatiokaavio, josta ilmenevät johtajien vastuuketjut kohtien 21.A.145(c)(1) ja (2) mukaisesti.
5. Kohdassa 21.A.145(d) tarkoitettu hyväksyjien luettelo.
6. Henkilöstöressurssien yleinen kuvaus.
7. Jokaisessa tuotanto-organisaation hyväksynnässä eriteltyissä osoitteissa sijaitsevien toimitilojen yleinen kuvaus.
8. Tuotanto-organisaation työn laajuuden yleinen kuvaus hyväksyntäehtojen kannalta.
9. Menettely, jolla organisaation muutoksista ilmoitetaan viranomaiselle.
10. Tuotanto-organisaation käsikirjan muutosmenettely.
11. Laatu järjestelmän ja menettelyjen kuvaus kohdan 21.A.139(b)(1) mukaisesti.

12. Kohdassa 21.A.139(a) tarkoitettujen ulkopuolisten sopimusosapuolten luettelo.

- b) Tuotanto-organisaation käsikirjaan on tehtävä muutokset, jotka tarvitaan organisaation kuvauksen pitämiseksi ajan tasalla. Kaikista muutoksista on toimitettava jäljennökset viranomaiselle.

21.A.145 Hyväksyntävaatimukset

Tuotanto-organisaation on osoitettava kohdan 21.A.143 mukaisesti toimitettujen tietojen perusteella, että

- a) se pystyy yleisten hyväksyntävaatimusten, toimitilojen, työolosuhteiden, laitteiden ja työvälineiden, prosessien ja niihin liittyvien materiaalien, henkilöstön lukumäärän ja pätevyyden sekä yleisen organisaation osalta hoitamaan riittävän hyvin kohdan 21.A.165 mukaiset velvoitteet
- b) kaikkien tarvittavien lentokelpoisuustietojen osalta
1. organisaatio saa viranomaiselta ja tyyppihyväksyntätodistuksen, rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluhyväksynnän haltijalta tai hakijalta tiedot, joiden perusteella se voi määrittää yhdenmukaisuuden kyseeseen tulevien suunnittelutietojen kanssa
 2. organisaatio on laatinut menettelyn sen varmistamiseksi, että lentokelpoisuustiedot otetaan asianmukaisesti huomioon organisaation tuotantotiedoissa, ja
 3. edellä mainitut tiedot pidetään ajan tasalla ja ne ovat kaikkien sellaisten henkilöiden saatavilla, jota tarvitsevat tietoja tehtäviensä hoitamiseksi.
- c) johdon ja henkilöstön osalta

-
1. organisaatio on nimittänyt viranomaiselle vastuussa olevan johtajan. Johtajan vastuusiin organisaatiossa kuuluu varmistaa, että kaikki tuotanto tapahtuu vaadittujen standardien mukaisesti ja organisaatio noudattaa jatkuvasti kohdassa 21.A.143 tarkoitetun käsikirjan sisältämiä tietoja ja menettelyjä
 2. organisaatio on nimittänyt henkilön tai henkilöryhmän varmistamaan, että organisaatio täyttää tämän määräyksen vaatimukset, nimennyt nämä henkilöt ja määrittänyt heidän toimivallan. Tämän henkilön tai näiden henkilöiden on vastattava suoraan kohdassa (1) tarkoitetulle johtajalle. Nimitetty henkilön tai nimitettyjen henkilöiden tietämyksen, taustan ja kokemuksen on oltava asianmukainen hänelle tai heille annettujen vastuiden hoitamiseksi
 3. kaikkien tasojen henkilöstölle on myönnetty sille määrättyjen vastuiden hoitamiseksi asianmukaiset oikeudet, ja yhteistyö organisaation sisällä on lentokelpoisuusasioissa kattavaa ja tehokasta.
- d) Hyväksyjien, jotka organisaatio on valtuuttanut allekirjoittamaan kohdan 21.A.163 mukaisesti annettavia asiakirjoja hyväksynnän laajuuden ja ehtojen mukaisesti, osalta
1. hyväksyjien tietämys, tausta (mukaan lukien muut tehtävät organisaatiossa) ja kokemus ovat asianmukaiset heille annettujen vastuiden hoitamiseksi
 2. organisaatio pitää kirjaa kaikista hyväksyjistä ja yksityiskohtaisesti heidän valtuuksiensa laajuudesta
 3. hyväksyjille annetaan todistukset heidän valtuuksiensa laajuudesta.

21.A.147 Hyväksytyt tuotanto-organisaation muutokset

- a) Tuotanto-organisaation hyväksynnän myöntämisen jälkeen jokainen organisaation muutos, joka on merkittävä tuotteen, osan tai laitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen lentokelpoisuuden kannalta, on hyväksyttävä viranomaisella. Tämä koskee erityisesti laatujärjestelmän muutoksia. Hyväksymishakemus on tehtävä viranomaiselle kirjallisesti, ja organisaation on ennen muutoksen toteuttamista osoitettava viranomaiselle, että organisaatio täyttää muutoksen jälkeen edelleen tämän alaluvun vaatimukset.
- b) Viranomaisen on vahvistettava edellytykset, joiden täytyessä tämän alaluvun mukaisesti hyväksytty tuotanto-organisaatio saa toimia edellä tarkoitettujen muutosten tekemisen aikana, ellei viranomainen toteaa, että hyväksynnän voimassaolo on keskeytettävä.

21.A.148 Toimipaikan muutokset

Hyväksytyt tuotanto-organisaation tuotantotilojen sijainnin muutosta on pidettävä merkittävänä muutoksena, ja on toimittava kohdan 21.A.147 mukaisesti.

21.A.149 Siirrettävyys

Tuotanto-organisaation toimiluvan voi siirtää vain omistajan muutoksen yhteydessä. Tällöin kyseessä katsotaan olevan merkittävä muutos, ja on toimittava kohdan 21.A.147 mukaisesti.

21.A.151 Hyväksyntäehdot

Hyväksymisehdoissa on mainittava työn laajuus, tuotteet tai osa- ja laiteluokat tai molemmat, joiden osalta toimiluvan haltija saa harjoittaa kohdassa 21.A.163 tarkoitettuja oikeuksia. Ehdot on ilmoitettava tuotanto-organisaation hyväksynnän osana.

21.A.153 Hyväksyntäehtojen muuttaminen

Jokainen hyväksyntäehtojen muutos on hyväksyttävä viranomaisella. Hyväksyntäehtojen muutoshakemus on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla. Hakijan on täytettävä kyseeseen tulevat tämän alaluvun vaatimukset.

21.A.157 Viranomaisvalvonta

Tuotanto-organisaation on tehtävä järjestelyt, joiden avulla viranomainen pystyy tekemään organisaatiota sekä sen kumppaneita ja alihankkijoita koskevia mitä tahansa tarkastuksia, jotka ovat tarpeen tämän alaluvun kyseeseen tulevien vaatimusten mukaisuuden ja jatkuvan noudattamisen varmistamiseksi.

21.A.158 Havainnot

- a) Kun saadaan objektiivisia todisteita siitä, että tuotanto-organisaation toimiluvan haltija ei noudata kyseeseen tulevia tämän määräyksen vaatimuksia, havainnot on luokiteltava seuraavasti:
 1. Tason yksi havainto on mikä tahansa sellainen poikkeama tästä määräyksestä, josta voisi seurata hallitsemattomia poikkeamia kyseeseen tulevista suunnittelutiedoista ja joka voisi vaikuttaa ilma-aluksen turvallisuuteen.
 2. Tason kaksi havainto on mikä tahansa poikkeama tästä määräyksestä, jota ei luokitella tason yksi havainnoksi.
- b) Tason kolme havainto on mikä tahansa seikka, jonka on objektiivisten todisteiden perusteella todettu sisältävän mahdollisia ongelmia, joista voisi seurata kohdassa (a) tarkoitettu poikkeama.
- c) Kun havaintoja koskeva viranomaisen ilmoitus on vastaanotettu,
 1. tason yksi havainnon osalta tuotanto-organisaation toimiluvan haltijan on viimeistään 21 työpäivän kuluessa havainnon kirjallisesta vahvistamisesta osoitettava tehneensä viranomaista tyydyttävät korjaustoimet

-
2. tason kaksi havaintojen osalta viranomaisen myöntämän korjausajanjakson on vastattava havainnon luonnetta, mutta jakso saa aluksi kuitenkin olla enintään kolme kuukautta. Tietyissä olosuhteissa ja havainnon luonteesta riippuen viranomainen voi jatkaa kolmen kuukauden ajanjaksoa, jos viranomainen on hyväksynyt sitä tyydyttävän korjaussuunnitelman
 3. tason kolme havainto ei saa edellyttää tuotanto-organisaation toimiluvan haltijalta välittömiä toimia. Tapauksesta riippuen viranomainen voi ilmoittaa määräajan, johon mennessä vaatimuksenmukaisuus on saavutettava.
- d) Tason yksi tai kaksi havaintojen johdosta tuotanto-organisaation toimilupa voidaan rajoittaa osittain tai kokonaan tai sen voimassaolo voidaan keskeyttää tai peruuttaa viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti. Toimiluvan haltijan on viipymättä vahvistettava saaneensa ilmoituksen toimiluvan rajoittamisesta, voimassaolon keskeyttämisestä tai peruuttamisesta.

21.A.159 Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) Tuotanto-organisaation toimilupa voidaan myöntää määräajaksi. Sen on pysyttävä voimassa, ellei
1. tuotanto-organisaatio jätä osoittamatta tämän alaluvun mukaisten kyseeseen tulevien vaatimusten noudattamista tai
 2. haltija tai jokin sen kumppani tai alihankkija estä viranomaista tekemästä kohdan 21.A.157 mukaisia tarkastuksia tai
 3. ole todisteita siitä, että tuotanto-organisaatio ei pysty hyväksyttävästi valvomaan tuotteiden, osien tai laitteiden valmistusta toimiluvan mukaisella tavalla, tai

-
4. tuotanto-organisaatio enää täytä kohdan 21.A.133 vaatimuksia tai
 5. toimilupaa ole luovutettu tai peruutettu viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti tai
 6. tuotanto-organisaatio ole harjoittanut tuotantotoimintaa hyväksyntäehtojen tarkoittamassa määrin viranomaisen määräämänä ajanjaksona.

b) Luovutettu tai peruutettu toimilupa on palautettava viranomaiselle.

21.A.163 Oikeudet

Tuotanto-organisaation toimiluvan haltija voi kohdan 21.A.135 mukaisesti annettujen hyväksymisen ehtojen mukaisesti

- a) harjoittaa tämän määräyksen mukaista tuotantotoimintaa
- b) saada kokonaisen ilma-aluksen lentokelpoisuustodistuksen muita todisteita esittämättä esitettyään kohdan 21.A.174 mukaisen vaatimustenmukaisuusilmoituksen (EMAR Form 52 -lomake)
- c) antaa muiden tuotteiden, osien tai laitteiden valmistustodistuksia (EMAR Form 1 -lomake) kohdan 21.A.307 mukaisesti muita todisteita esittämättä
- d) huoltaa valmistamaansa uutta ilma-alusta ja antaa tästä huollosta huolto-todisteen (EMAR Form 53 -lomake).
- e) (Varattu)

21.A.165 Haltijan velvollisuudet

Tuotanto-organisaation toimiluvan haltijan on

-
- a) varmistettava, että kohdan 21.A.143 mukaisesti laadittua tuotanto-organisaation käsikirjaa ja asiakirjoja, joihin siinä viitataan, käytetään organisaatiossa työskentelyn perusasiakirjoina
- b) hoidettava organisaatiota tuotanto-organisaation hyväksynnässä hyväksytyjen tietojen ja menettelyjen mukaisesti
- c)
1. varmistuttava, että jokainen valmis ilma-alus on tyyppisuunnitelman mukainen ja turvallinen käyttää ennen vaatimustenmukaisuusilmoitusten toimittamista viranomaiselle tai
 2. varmistuttava, että muut tuotteet, osat tai laitteet ovat täydelliset, hyväksytyjen suunnittelutietojen mukaiset ja turvalliset käyttää ennen EMAR Form 1 -lomakkeen antamista hyväksytyjen suunnittelutietojen mukaisuuden ja turvallisen käytökunnan todistamiseksi
 3. lisäksi moottorien osalta ilmoitettava (tapauksesta riippuen), että valmis moottori on kyseeseen tulevien moottorin valmistuspäivänä voimassa olevien päästövaatimusten mukainen
 4. varmistuttava, että muut tuotteet, osat tai laitteet ovat kyseeseen tulevien tietojen mukaisia ennen EMAR Form 1 -lomakkeen antamista vaatimustenmukaisuustodistuksena.
- d) tallennettava yksityiskohtaiset tiedot kaikista tehdyistä töistä
- e) laadittava turvallisuuden vuoksi sisäinen tapahtumien raportointijärjestelmä ja ylläpidettävä tätä järjestelmää, jolla voidaan kerätä ja arvioida tapahtumailmoituksia ja näin tunnistaa ei-toivotut kehityssuunnat tai käsitellä puutteita sekä koota tietoja ilmoitetuista tapahtumista. Järjestelmään on kuuluttava menettely tapahtumiin liittyvien olennaisten tietojen arviointia ja julkaisemista varten

f)

1. ilmoitettava tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluhyväksynnän haltijalle kaikki tapaukset, joissa tuotanto-organisaatio on luovuttanut tuotteita, osia tai laitteita joissa on myöhemmin todettu mahdollisia poikkeamia kyseeseen tulevista suunnittelutiedoista, sekä tutkittava ja tunnistettava tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluhyväksynnän haltijan kanssa turvallisuutta mahdollisesti vaarantavat poikkeamat
2. ilmoitettava viranomaiselle kohdan (1) mukaisesti tunnistetut turvallisuutta mahdollisesti vaarantavat poikkeamat. Ilmoitukset on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla kohdan 21.A.3A(b)(2) mukaisesti tai muulla viranomaisen hyväksymällä tavalla
3. kun tuotanto-organisaation toimiluvan haltija toimii toisen tuotanto-organisaation tavarantoimittajana, ilmoitettava myös kyseiselle toiselle organisaatiolle kaikista tapauksista, joissa tuotanto-organisaatio on luovuttanut kyseiselle organisaatiolle tuotteita, osia tai laitteita ja tunnistanut niissä myöhemmin mahdollisia poikkeamia kyseeseen tulevista suunnittelutiedoista

g) autettava tyyppihyväksyntätodistuksen tai suunnitteluorganisaation hyväksynnän haltijaa kaikissa jatkuvaan lentokelpoisuuteen liittyvissä osia, tuotteita tai laitteita koskevissa asioissa

h) perustettava arkistointijärjestelmä, joka sisältää organisaation kumppaneilleen, tavarantoimittajilleen ja alihankkijoilleen asettamat vaatimukset ja jossa voidaan säilyttää tuotteiden, osien tai laitteiden vaatimustenmukaisuuden perustelemiseksi käytetyt tiedot. Tällaisten tietojen on oltava viranomaisen käytettävissä ja ne on säilytettävä tuotteiden, osien tai laitteiden suunnitellun lentokelpoisuuden varmistamiseksi tarvittavien tietojen antamista varten

- i) kun toimiluvan haltija antaa hyväksyntäehtojensa mukaisesti huoltotodisteen, varmistuttava ennen todisteen antamista, että jokainen valmis ilma-alus on huollettu asianmukaisesti ja on turvallinen käyttää.
- j) (Varattu)
- k) (Varattu)

ALALUKU H – SOTILASILMAILUN LENTOKELPOISUUSTODISTUKSET JA SOTILASILMAILUN RAJOITETUT LENTOKELPOISUUSTODISTUKSET

21.A.171 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan lentokelpoisuustodistusten antamismenettely.

21.A.172 Hakukelpoisuus

Mikä tahansa organisaatio tai käyttäjä, jonka nimiin ilma-alus on rekisteröity tai rekisteröidään jossakin hankkeeseen osallistuvassa valtiossa (rekisteröintivaltio), tai sen edustajan, on kelpollinen hakemaan kyseiselle ilma-alukselle lentokelpoisuustodistusta tämän alaluvun mukaisesti.

21.A.173 Luokittelu

Lentokelpoisuustodistukset on luokiteltava seuraavasti:

- a) Lentokelpoisuustodistuksia on myönnettävä ilma-aluksille, jotka ovat tämän määräyksen mukaisesti annetun tyyppihyväksyntätodistuksen mukaisia (tai toimivaltaisen siviiliviranomaisen julkaiseman tyyppihyväksyntätodistuksen mukaisia, jos tämä menettely on asianmukainen ja kansalliset määräykset sen sallivat).
- b) Rajoitettuja lentokelpoisuustodistuksia on myönnettävä ilma-aluksille,
 1. jotka ovat tämän määräyksen mukaisesti annetun rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen mukaisia, tai
 2. joiden on viranomaista tyydyttävällä tavalla osoitettu täyttävän määrätty lentokelpoisuusmääritelmät, joilla varmistetaan riittävä turvallisuus.

21.A.174 Hakeminen

- a) Kohdan 21.A.172 mukaisesti lentokelpoisuustodistushakemus on tehtävä rekisteröintivaltion viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla.
- b) Jokaisen lentokelpoisuustodistuksen tai rajoitetun lentokelpoisuustodistuksen hakemuksen on sisällettävä
 1. haettavan lentokelpoisuustodistuksen luokka
 2. uuden ilma-aluksen osalta
 - i.
 - vaatimustenmukaisuusilmoitus, joka on annettu kohdan 21.A.163(b) mukaisesti tai
 - vaatimustenmukaisuusilmoitus, joka on annettu kohdan 21.A.130 mukaisesti ja jonka viranomainen on hyväksynyt, tai
 - maahantuodun ilma-aluksen ollessa kyseessä mikä tahansa hyväksyttävä todiste, joka osoittaa ilma-aluksen olevan rekisteröintivaltion viranomaisen hyväksymän suunnittelun mukainen
 - ii. punnituspöytäkirja ja kuormituskaavio
 - iii. lentokäsikirja ja kaikki muut rekisteröintivaltion lentokelpoisuusviranomaisen edellyttämät käsikirjat
 - iv. Ilmataistelukeskuksen antama sotilasilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistus
 3. käytetyn ilma-aluksen ollessa kyseessä
 - i. sen valtion viranomaisen antama selvitys, jossa ilma-alus on tai on ollut rekisteröity ja josta selviää ilma-

-
- aluksen lentokelpoisuustila kyseisen viranomaisen rekisterissä luovutusajankohtana
- ii. punnituspöytäkirja ja kuormauskaavio
 - iii. lentokäsikirja ja kaikki muut rekisteröintivaltion lentokelpoisuusviranomaisen edellyttämät käsikirjat
 - iv. historiatiedot, joiden avulla voidaan selvittää ilma-aluksen tuotanto-, muutostyö- ja huoltohistoria mukaan lukien kaikki rajoitettuun lentokelpoisuustodistukseen liittyvät rajoitukset
 - v. Ilmataistelukeskuksen antama sotilasilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistus.
- c) Kohdissa (b)(2)(i) ja (b)(3) tarkoitetut ilmoitukset on annettava aikaisintaan 60 vuorokautta ennen ilma-aluksen esittämistä rekisteröintivaltion lentokelpoisuusviranomaiselle, ellei muuta sovita.

21.A.175 Kieli

Käsikirjat, kilvet, luettelot ja mittarimerkinnät sekä muut kyseessä olevien lentokelpoisuussääntöjen edellyttämät tiedot on esitettävä rekisteröintivaltion viranomaisen hyväksymällä kielellä.

21.A.177 Lisäykset tai muutokset

Lentokelpoisuustodistukseen saa tehdä lisäyksiä tai muutoksia vain rekisterivaltion viranomainen.

21.A.179 Siirrettävyys ja uudelleen myöntäminen EMAR-määräyksiä soveltavissa valtioissa

- a) Kun kansalliset määräykset sallivat ilma-aluksen omistajan vaihtamisen (joko kansallisesti tai toiseen valtioon), ja

1. jos ilma-aluksen rekisteröintivaltio ei muutu, lentokelpoisuustodistus tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen mukainen rajoitettu lentokelpoisuustodistus on siirrettävä ilma-aluksen mukana
 2. jos ilma-alus on rekisteröity toisessa EMAR-määräyksiä soveltavassa valtiossa, ilma-alukselle on myönnettävä lentokelpoisuustodistus tai rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen mukainen rajoitettu lentokelpoisuustodistus,
 - i. kun esitetään edellinen lentokelpoisuustodistus ja EMAR M:n mukaisesti myönnetty sotilasilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistus, ja
 - ii. kun kohdan 21.A.174 ja 21.A.175 vaatimukset on täytetty.
- b) Kun ilma-aluksen omistaja on vaihtunut ja ilma-aluksella on rajoitettu lentokelpoisuustodistus, joka ei ole rajoitetun tyyppihyväksyntätodistuksen mukainen, lentokelpoisuustodistukset on siirrettävä ilma-aluksen mukana, jos ilma-alus pysyy samassa rekisterissä, tai myönnettävä vain sen rekisteröintivaltion, johon ilma-alus siirretään, viranomaisen virallisen suostumuksen perusteella.

21.A.180 Tarkastukset

Lentokelpoisuustodistuksen haltijan on sallittava rekisteröintivaltion viranomaisen pyynnöstä pääsy ilma-alukseen, jolle lentokelpoisuustodistus on annettu.

21.A.181 Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) Lentokelpoisuustodistus voidaan myöntää toistaiseksi voimassaolevana. Se on pysyvä voimassa, jos

-
1. kyseeseen tulevia tyyppisuunnittelua, lentokelpoisuusmääräyksiä ja jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitoa koskevia vaatimuksia noudatetaan, ja
 2. ilma-alus pysyy samassa rekisterissä
 3. tyyppihyväksyntätodistusta tai rajoitettua tyyppihyväksyntätodistusta, jonka perusteella todistus on annettu, ei ole aiemmin mitätöity kohdan 21.A.51 mukaisesti, ja
 4. todistusta ei ole luovutettu tai peruutettu rekisteröintivaltion viranomaisen määräyksestä
 5. sotilasilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistus on voimassa.

b) Luovutettu tai peruutettu todistus on palautettava rekisteröintivaltion viranomaiselle.

21.A.182 Ilma-aluksen merkinnät

Jokaisen tämän alaluvun mukaisen lentokelpoisuustodistuksen hakijan on osoitettava, että sen ilma-alukset on merkitty alaluvun Q tai vastaavien viranomaisen hyväksymien määräysten mukaisesti.

ALALUKU I – MELUTODISTUKSET (LISÄTÄÄN TARVITTAESSA MYÖHEMMIN)

ALALUKU J – SOTILASILMAILUN SUUNNITTELUORGANISAATION HYVÄKSYNTÄ

21.A.231 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan suunnitteluorganisaatioiden hyväksymismenettely ja vahvistetaan säännökset, joilla määrätään tällaisten hyväksyntöjen hakijoiden ja haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet.

21.A.233 Hakukelpoisuus

Viranomaisen harkinnan mukaan mikä tahansa organisaatio on kelvollinen hakemaan tässä alaluvussa tarkoitettua hyväksyntää

- a) kohdan 21.A.14, 21.A.112B tai 21.A.432B tai 21.A.602B mukaisesti tai
- b) pienten muutosten tai pienten korjausten suunnitteluhyväksyntää, kun sitä haetaan kohdan 21.A.263 mukaisten oikeuksien saamiseksi.

21.A.234 Hakeminen

Jokaista suunnitteluorganisaation hyväksyntää on haettava viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla tai muulla viranomaisen hyväksymällä tavalla. Hakemuksen on sisällettävä yhteenveto kohdassa 21.A.243 vaadituista tiedoista ja haettavat hyväksyntäehdot kohdan 21.A.251 mukaisesti.

21.A.235 Sotilasilmailun suunnitteluorganisaation hyväksynnän myöntäminen

Organisaatiolla on oikeus saada viranomaiselta suunnitteluorganisaation toimilupa osoitettuaan noudattavansa kyseeseen tulevia tämän alaluvun vaatimuksia.

21.A.239 Suunnittelunvarmistusjärjestelmä

- a) Suunnitteluorganisaation on osoitettava, että se on perustanut suunnittelunvarmistusjärjestelmän hakemuksessa tarkoitettujen tuotteiden, osien ja laitteiden suunnittelun sekä niitä koskevien suunnitelmien muutosten

hallintaa ja valvontaa varten ja pystyy ylläpitämään järjestelmää. Järjestelmällä organisaation on voitava

1. varmistaa, että tuotteiden, osien ja laitteiden suunnittelu tai niitä koskevien suunnitelmien muutokset tai korjausratkaisut ovat kyseeseen tulevien tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluväimusten mukaiset, ja
 2. varmistaa, että organisaatio huolehtii vastuistaan asianmukaisesti
 - i. tämän määräyksen kyseeseen tulevien ehtojen ja
 - ii. kohdan 21.A.251 mukaisesti annettujen hyväksyntäehtojen mukaisesti.
 3. valvoa itsenäisesti suunnittelunvarmistusjärjestelmän kirjattujen menettelyjen noudattamista ja riittävyttä. Valvontaan on kuuluttava järjestelmä palautteen antamiseksi korjaavista toimenpiteistä vastaavalle henkilölle tai henkilöryhmälle.
- b) Suunnittelunvarmistusjärjestelmään on kuuluttava riippumaton tarkastustoiminto niitä vaatimustenmukaisuuden osoituksia varten, joiden perusteella organisaatio antaa viranomaiselle vaatimustenmukaisuusilmoituksia ja niihin liittyviä asiakirjoja.
- c) Suunnitteluorganisaation on määritettävä tapa, jolla suunnittelunvarmistusjärjestelmällä varmistetaan kumppanien tai alihankkijan suunnitelmien osien tai laitteiden tai niiden suorittamien tehtävien hyväksyttävyyksi niiltä osin, kuin menetelmät on kirjattu.

21.A.243 Suunnitteluorganisaation käsikirja

- a) Suunnitteluorganisaation on toimitettava viranomaiselle käsikirja, jossa kuvaillaan suoraan tai viittausten avulla organisaatio, olennaiset menettelytavat sekä suunniteltavat tuotteet tai niiden muutokset.

-
- b) Kun mitkä tahansa osat tai laitteet tai tuotteiden muutokset suunnitellaan kumppaniorganisaatioissa tai alihankintana, käsikirjan on sisällettävä selvitys siitä, miten suunnitteluorganisaatio pystyy antamaan kaikkia osia ja laitteita koskevan kohdassa 21.A.239(b) vaaditun vaatimustenmukaisuusilmoituksen. Käsikirjan on sisällettävä suoraan tai viittausten avulla kumppanien tai alihankkijoiden suunnittelutoiminnan ja organisaation kuvaukset, joihin ilmoitus perustuu.
 - c) Käsikirjaa on tarvittaessa muutettava organisaation kuvauksen pitämiseksi ajan tasalla. Kaikista muutoksista on toimitettava jäljennökset viranomaiselle.
 - d) Suunnitteluorganisaation on annettava selvitys johdon ja muiden sellaisten henkilöiden, jotka tekevät organisaatiossa lentokelpoisuuteen ja (tapauksesta riippuen soveltaen) ympäristönsuojeluun liittyviä päätöksiä, pätevydestä ja kokemuksesta.

21.A.245 Hyväksyntävaatimukset

Suunnitteluorganisaation on osoitettava kohdan 21.A.243 mukaisesti toimitettujen tietojen perusteella, että kohdan 21.A.239 vaatimusten noudattamisen lisäksi

- a) kaikilla teknillisillä osastoilla on riittävä määrä riittävän kokeneita henkilöitä, joilla on asianmukaiset valtuudet vastata heille annetuista tehtävistä, ja nämä valtuudet yhdessä toimitilojen, apuneuvojen, varusteiden ja välineiden kanssa ovat riittävät, jotta henkilöt voivat saavuttaa tuotetta koskevat lentokelpoisuuteen ja (tapauksesta riippuen soveltaen) ympäristönsuojeluun liittyvät tavoitteet
- b) osastojen välinen ja osastojen sisäinen yhteistoiminta lentokelpoisuuteen ja (tapauksesta riippuen soveltaen) ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa on kattavaa ja tehokasta.

21.A.247 Suunnittelunvarmistusjärjestelmän muutokset

Suunnitteluorganisaation hyväksynnän myöntämisen jälkeen jokainen suunnittelunvarmistusjärjestelmän muutos, joka on merkittävä tuotteen lentokelpoisuuden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten noudattamisen osoittamisen kannalta, on hyväksyttävä viranomaisella. Hyväksymishakemus on tehtävä kirjallisesti, ja organisaation on ennen muutoksen toteuttamista osoitettava toimittamalla käsikirjaan ehdotetut muutokset viranomaiselle, että organisaatio täyttää muutoksen jälkeen edelleen tämän alaluvun vaatimukset.

21.A.249 Siirrettävyys

Suunnitteluorganisaation toimiluvan voi siirtää vain omistajan vaihdoksen yhteydessä. Tällöin kyseessä on merkittävä muutos, ja on toimittava kohdan 21.A.247 mukaisesti.

21.A.251 Hyväksyntäehdot

Hyväksymisehdoissa on mainittava suunnittelutyön tyypit sekä tuote-, osa- ja laiteluokat, joille suunnitteluorganisaatiolla on suunnitteluorganisaation hyväksyntä, sekä ne tuotteiden lentokelpoisuuteen liittyvät toiminnot ja tehtävät, joita organisaatio on hyväksytty suorittamaan. Jos suunnitteluorganisaation toimilupa kattaa myös apuvoimalaitetta koskevan tyyppi hyväksynnän tai EMTSO-valtuutuksen, hyväksyntäehtojen tulee lisäksi sisältää tuotteiden tai apuvoimalaitteiden luettelon. Nämä ehdot on ilmoitettava suunnitteluorganisaation hyväksynnän osana.

21.A.253 Hyväksyntäehtojen muuttaminen

Jokainen hyväksyntäehtojen muutos on hyväksyttävä viranomaisella. Muutoshakemus on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla. Suunnitteluorganisaation on täytettävä kyseeseen tulevat tämän alaluvun vaatimukset.

21.A.257 Viranomaisvalvonta

- a) Suunnitteluorganisaation on tehtävä järjestelyt, joiden avulla viranomaisen pystyy tekemään organisaatiota sekä sen kumppaneita ja alihankkijoita koskevia mitä tahansa tarkastuksia, jotka ovat tarpeen tämän alaluvun kyseeseen tulevien vaatimusten mukaisuuden ja jatkuvan noudattamisen varmistamiseksi.
- b) Suunnitteluorganisaation on sallittava viranomaisen tarkastaa kaikki selosteet ja tehdä kaikki tarkastukset, maakokeet ja koelennot, jotka ovat tarpeen hakijan 21.A.239(b) mukaisesti antamien vaatimustenmukaisuusilmoitusten paikkansapitävyyden varmistamiseksi, tai olla läsnä tarkastuksissa, maakokeissa ja koelannoilla.

21.A.258 Havainnot

- a) Kun saadaan objektiivisia todisteita siitä, että suunnitteluorganisaation toimiluvan haltija ei noudata kyseeseen tulevia tämän määräyksen vaatimuksia, havainnot on luokiteltava seuraavasti:
 - 1. Tason yksi havainto on mikä tahansa sellainen poikkeama tästä määräyksestä, josta voisi seurata hallitsemattomia poikkeamia kyseeseen tulevista vaatimuksista ja joka voisi vaikuttaa ilma-aluksen turvallisuuteen.
 - 2. Tason kaksi havainto on mikä tahansa poikkeama tästä määräyksestä, jota ei luokitella tason yksi havainnoksi.
- b) Tason kolme havainto on mikä tahansa seikka, jonka on objektiivisten todisteiden perusteella todettu sisältävän mahdollisia ongelmia, joista voisi seurata kohdassa (a) tarkoitettu poikkeama.
- c) Kun havaintoja koskeva ilmoitus on vastaanotettu kyseeseen tulevaa viranomaisen vahvistamaa hallinnollista menettelyä käyttäen

-
1. tason yksi havainnon osalta suunnitteluorganisaation toimiluvan haltijan on viimeistään 21 työpäivän kuluessa havainnon kirjallisesta vahvistamisesta osoitettava tehneensä viranomaista tyydyttävät korjaustoimet
 2. tason kaksi havaintojen osalta viranomaisen myöntämän korjausajanjakson on vastattava havainnon luonnetta, mutta jakso saa aluksi kuitenkin olla enintään kolme kuukautta. Tietyissä olosuhteissa ja havainnon luonteesta riippuen viranomainen voi jatkaa kolmen kuukauden ajanjaksoa, jos viranomainen on hyväksynyt sitä tyydyttävän korjaussuunnitelman
 3. tason kolme havainto ei saa edellyttää suunnitteluorganisaation toimiluvan haltijalta välittömiä toimia. Tapauksesta riippuen viranomainen voi ilmoittaa määräajan, johon mennessä vaatimuksenmukaisuus on saavutettava.
- d) Tason yksi tai kaksi havaintojen johdosta suunnitteluorganisaation toimiluvan voimassaolo voidaan keskeyttää tai toimilupa voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti. Toimiluvan haltijan on viipymättä vahvistettava saaneensa ilmoituksen toimiluvan voimassaolon keskeyttämisestä tai peruuttamisesta.

21.A.259 Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) Suunnitteluorganisaation toimilupa voidaan myöntää määräajaksi. Sen on pysyttävä voimassa, ellei
 1. suunnitteluorganisaatio jätä osoittamatta tämän alaluvun mukaisten kyseeseen tulevien vaatimusten noudattamista tai

-
2. haltija tai jokin sen kumppani tai alihankkija estä viranomaista tekemästä kohdan 21.A.257 mukaisia tutkintoja tai
 3. ole todisteita siitä, että suunnittelunvarmistusjärjestelmä ei pysty hyväksyttävästi ohjaamaan ja valvomaan tuotteiden tai niiden muutosten suunnittelua hyväksynnän mukaisella tavalla, tai
 4. toimilupaa ole luovutettu tai peruutettu viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti.

b) Luovutettu tai peruutettu toimilupa on palautettava viranomaiselle.

21.A.263 Oikeudet

Viranomaisen voi myöntää seuraavat oikeudet:

- a) Suunnitteluorganisaation toimiluvan haltijalla on oikeus harjoittaa tämän määräyksen ja toimiluvan laajuuden mukaista suunnittelutoimintaa.
- b) Kohdan 21.A.257(b) ehtojen täyttyessä viranomaisen on hyväksyttävä ilman muita tarkastuksia vaatimustenmukaisuusasiakirjat, jotka hakija toimittaa saadakseen
 1. (Varattu, ks. SIO-Ma-Lt-005)
 2. tyyppihyväksyntätodistuksen tai tyyppisuunnitelman suuren muutoksen hyväksynnän tai
 3. lisätyyppihyväksyntätodistuksen tai
 4. kohdan 21.A.602B(b)(1) mukaisen EMTSO-valtuutuksen tai
 5. suuren korjaussuunnitelman hyväksynnän.
- c) Suunnitteluorganisaation toimiluvan haltijalla on hyväksyntäehtojensa ja suunnittelunvarmistusjärjestelmän kyseeseen tulevien menettelyjen mukaisesti oikeus

-
1. luokitella muutokset tyyppisuunnitelmaan ja korjaukset suuriksi tai pieniksi
 2. hyväksyä tyyppisuunnitelmien pienet muutokset ja pienet korjaukset
 3. julkaista tietoja tai ohjeita, jotka sisältävät ilmoituksen: "Tämän asiakirjan tekninen sisältö on hyväksytty sotilasilmailun suunnitteluorganisaation toimiluvan FIN.FIMAA.21J.XXXX mukaisten valtuuksien perusteella"
 4. esittää ilma-aluksen lentokäsikirjaan ja sen liitteisiin pieniä muutoksia ja julkaista tällaisia muutoksia, jotka sisältävät seuraavan ilmoituksen: "Lentokäsikirjan (tai liitteen) (ZZ) muutos nro YY, hyväksytty sotilasilmailun suunnitteluorganisaation toimiluvan FIN.FIMAA.21J.XXXX mukaisten valtuuksien perusteella"
 5. hyväksyä niiden tuotteiden tai apuvoimalaitteiden suurten korjausten suunnitelmat, joita varten sillä on tyyppihyväksyntätodistus tai lisätyyppihyväksyntätodistus tai EMTSO-valtuutus.
 6. (Varattu, ks. SIO-Ma-Lt-005)
 7. (Varattu, ks. SIO-Ma-Lt-005)
- d) Kun kyseessä on sotilasilmailussa käytettävä tuote, joka perustuu siviili-ilmailuviranomaisen tyyppihyväksymään tuotteeseen, sotilasilmailun suunnitteluorganisaation toimiluvan haltijalla on hyväksyntäehtojensa ja suunnittelunvarmistusjärjestelmän kyseeseen tulevien menettelyjen mukaisesti oikeus
1. hyväksyä seuraavien suoritteiden soveltuvuus varmistuttuaan, että niillä ei ole vaikutusta sotilasilmailussa käytettäviin tyyppihyväksynnän perusteisiin ja aiottuun käyttöön, kun

suoritteella jo on tunnustetun lentokelpoisuudesta vastaavan siviiliviranomaisen hyväksyntä:

- i. Muutostyö tai
- ii. Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitoa koskeva ohje tai
- iii. Lentokäsikirjan muutokset tai
- iv. Huolto-ohjeen muutokset.

2. esittää seuraavien suoritteiden hyväksyntää, kun suoritteella jo on tunnustetun lentokelpoisuudesta vastaavan siviiliviranomaisen hyväksyntä ja suorite on hyväksytty sovellettavaksi sotilasilmailussa käytettävään tuotteeseen:

- i. Suuri muutostyö tai
- ii. Lentokäsikirjan muutokset tai
- iii. Huolto-ohjeen hyväksytyjen osien muutokset.

21.A.265 Haltijan velvollisuudet

Suunnitteluorganisaation toimiluvan haltijan on

- a) ylläpidettävä suunnitteluorganisaation käsikirjaa suunnittelunvarmistusjärjestelmän mukaisesti
- b) varmistettava, että suunnitteluorganisaation käsikirjaa käytetään organisaatiossa työskentelyn perusasiakirjana
- c) varmistuttava, että tuotteiden tai niiden muutosten tai korjausten suunnittelu on kyseeseen tulevien lentokelpoisuusvaatimusten mukaista eikä niissä ole turvallisuutta vaarantavia piirteitä
- d) kohdan 21.A.263 mukaisten oikeuksien perusteella hyväksytyjä pieniä muutoksia tai korjauksia lukuun ottamatta annettava viranomaiselle ilmoitukset ja niihin liittyvät asiakirjat, joilla vahvistetaan kohdan (c) noudattaminen, ja

- e) annettava viranomaiselle kohdassa 21.A.3B vaadittuihin toimiin liittyvät tiedot tai ohjeet.
- f) (Varattu, ks. SIO-Ma-Lt-005)
- g) (Varattu, ks. SIO-Ma-Lt-005)

ALALUKU K – OSAT JA LAITTEET

21.A.301 Soveltamisala

Tässä alaluvussa vahvistetaan osiin ja laitteisiin liittyvä hyväksyntämenettely.

21.A.303 Kyseeseen tulevien vaatimusten noudattaminen

Tyyppihyväksytyyn tuotteeseen asennettavien osien ja laitteiden vaatimustenmukaisuus on osoitettava

- a) sen tuotteen osalta, johon osa tai laite asennetaan, alaluvussa B, D tai E vahvistettujen tyyppihyväksyntämenettelyjen yhteydessä, tai
- b) soveltuvien osien alaluvussa O vahvistetuilla EMTSO-valtuutusmenettelyillä tai
- c) vakio-osien osalta virallisesti tunnustettujen normien mukaisesti tai
- d) sellaisten erikoislaitteiden osalta, joita edellä tarkoitettujen lentokelpoisuusnormien eivät koske ja joiden osalta on viranomaiselle osoitettu, että laitteet eivät heikennä ilma-aluksen lentokelpoisuutta, kun ne liitetään ilma-aluksen järjestelmiin tai asennetaan ilma-alukseen, kyseeseen tulevien ilma-alustason vaatimusten mukaisesti.

21.A.305 Osien ja laitteiden hyväksyminen

Aina kun osan tai laitteen hyväksyntää edellytetään nimenomaisesti tässä määräyksessä tai viranomaisen menettelyissä, kyseisen osan tai laitteen on oltava kyseeseen tulevien EMTSO-määräysten tai yksittäistapauksessa viranomaisen vastaaviksi tunnustamien vaatimusmäärittelyjen mukainen.

21.A.307 Osien ja laitteiden luovuttaminen asennettavaksi

Osa tai laite (kohdissa 21.A.303(c) ja (d) tarkoitettuja poikkeuksia lukuun ottamatta) on kelvollinen asennettavaksi tyyppihyväksytyyn tuotteeseen, kun se on turvallinen käyttää, ja

- a) sen mukana toimitetaan virallinen huolto- ja valmistustodistus (EMAR Form 1 -lomake tai vastaava viranomaisen hyväksymä todistus), jossa todistetaan, että osa tai laite on valmistettu hyväksytyjen suunnittelutietojen mukaisesti ja merkitty alaluvun Q tai vastaavien viranomaisen hyväksymien määräysten mukaisesti, tai
- b) se on vakio-osa.

(ALALUKU L – EI KÄYTÖSSÄ)

ALALUKU M – KORJAUKSET

21.A.431 Soveltamisala

- a) Tässä alaluvussa vahvistetaan korjaussuunnitelmien hyväksymismenettely sekä kyseisten hyväksyntöjen hakijoiden ja haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet.
- b) "Korjauksella" tarkoitetaan vaurion poistamista ja/tai minkä tahansa tuotteen, osan tai laitteen palauttamista lentokelpoiseksi sen jälkeen kun tuotteen, osan tai laitteen valmistaja on alun perin luovuttanut sen käyttöön.
- c) Vaurion poistamista osia tai laitteita vaihtamalla ilman, että tarvitaan suunnittelutyötä, on pidettävä huoltotyönä, joten työlle ei tarvita tämän määräyksen mukaista hyväksyntää.
- d) Muun EMTSO-artikkelin kuin apuvoimalaitteen korjausta on pidettävä EMTSO-suunnitelman muutoksena. Tällöin on toimittava kohdan 21.A.611 mukaisesti.

21.A.432A Hakukelpoisuus

- a) Mikä tahansa organisaatio, joka on osoittanut tai on osoittamassa pätevyytensä kohdan 21.A.432B mukaisesti, on kelpollinen hakemaan suuren korjauksen suunnitteluhyväksyntää tämän alaluvun ehtojen mukaisesti.
- b) Mikä tahansa organisaatio on kelpollinen hakemaan pienen korjauksen suunnitteluhyväksyntää.

21.A.432B Pätevyyden osoittaminen

- a) Suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnän hakijan on osoitettava pätevyytensä viranomaisen alaluvun J mukaisesti myöntämällä sotilasilmailun suunnitteluorganisaation toimiluvalla.

-
- b) Kohdasta (a) poiketen hakija voi vaihtoehtoisesti pyytää viranomaiselta lupaa osoittaa pätevyytensä käyttäen menettelyjä, joissa määritetään eritellysti suunnitteluperiaatteet, resurssit ja toimintojen järjestys, jotka osoittavat hakijan noudattavan tämän alaluvun vaatimuksia.
- c) Kohdista (a) ja (b) poiketen mikä tahansa suuren korjauksen suunnitteluhyväksyntää hakeva organisaatio voi osoittaa pätevyytensä sillä, että organisaatiolla on viranomaisen kohdan 21.A.2 mukaisesti hyväksymä sopimus sellaisen suunnitteluorganisaation kanssa, jolla on pääsy tyyppisuunnittelutietoihin. Sopimuksen on sisällettävä yksityiskohtaiset selvitykset siitä, kuinka toimet ja velvollisuudet on delegoitu niin, että organisaatio pystyy sopimusosapuolena olevan organisaation kanssa yhteistoiminnassa noudattamaan alaluvun J vaatimuksia ja osoittamaan pätevyytensä kohdan 21.A.451 mukaisesti.

21.A.433 Korjausten suunnittelu

- a) Korjauksen suunnitteluhyväksynnän hakijan on
1. osoitettava noudattavansa tyyppihyväksynnän perusteita ja (tapauksesta riippuen sovellettavia) ympäristönsuojeluvaatimuksia, joihin viitataan tapauksesta riippuen tyyppihyväksyntätodistuksessa tai lisätyyppihyväksyntätodistuksessa tai apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksessa (European Technical Standard Order, Eurooppalaiset tekniset standardit), hakemispäivänä voimassa olevia vaatimuksia (korjaussuunnitelman hyväksyntää varten) sekä kaikkia sellaisia tyyppihyväksynnän perusteiden muutoksia, joita viranomainen pitää tarpeellisina sellaisen turvallisuustason saavuttamiseksi, joka vastaa tyyppihyväksyntätodistuksessa tai lisätyyppihyväksyntätodistuksessa tai apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksen viittauksissa tarkoitettujen tyyppihyväksynnän perusteiden tuottamaa tasoa;

-
2. lähetettävä kaikki tarvittavat perustelutiedot viranomaiselle viranomaisen niitä pyytäessä
 3. annettava vaatimustenmukaisuusilmoitus kohdassa (a)(1) tarkoitettujen tyyppihyväksynnän perusteiden ja (tapauksesta riippuen sovellettavien) ympäristönsuojeluvaatimusten osalta.
- b) Kun hakija ei ole tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen tai apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksen haltija, hakija voi täyttää kohdan (a) vaatimukset tapauksesta riippuen omien resurssiensa avulla tai tekemällä tarvittavat järjestelyt tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen tai apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksen haltijan kanssa.

21.A.435 Korjausten luokittelu

- a) Korjaus voi olla suuri tai pieni. Korjaukset on luokiteltava tyyppisuunnitelman muuttamista koskevien kohdan 21.A.91 perusteiden mukaisesti.
- b) Kohdassa (a) tarkoitetun korjauksen saa luokitella suureksi tai pieneksi
 1. viranomainen tai
 2. asianmukaisesti hyväksytty suunnitteluorganisaatio viranomaisen kanssa sovitun menettelyn mukaisesti.

21.A.437 Korjaussuunnitelman hyväksynnän myöntäminen

Kun korjaussuunnitelman on todettu ja osoitettu täyttävän kyseeseen tulevat kohdassa 21.A.433(a)(1) tarkoitetut tyyppihyväksynnän perusteet ja (tapauksesta riippuen sovellettavat) ympäristönsuojeluvaatimukset, suunnitelman hyväksyy

- a) viranomainen tai
- b) asianmukaisesti hyväksytty organisaatio, joka on myös tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen tai apuvoimalaitteen

ETSO-valtuutuksen haltija, viranomaisen kanssa sovitun menettelyn mukaisesti, tai

- c) vain pienten korjausten osalta asianmukaisesti hyväksytyt suunnitteluorganisaatio viranomaisen kanssa sovitun menettelyn mukaisesti.

21.A.439 Korjausosien tuotanto

Korjauksessa käytettävät osat ja laitteet on valmistettava korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltijan antamien suunnittelutietojen perusteella laadittujen tuotantotietojen mukaisesti:

- a) alaluvun F mukaisesti tai
- b) alaluvun G mukaisesti hyväksytyssä organisaatiossa tai
- c) asianmukaisesti hyväksytyssä huolto-organisaatiossa.

21.A.441 Korjauksen tekeminen

- a) Korjaus on tehtävä asianmukaisesti hyväksytyssä huolto-organisaatiossa tai alaluvun G mukaisesti asianmukaisesti hyväksytyssä tuotantoorganisaatiossa, joka toimii kohtaan 21.A.163 perustuvien oikeuksiensa mukaisesti.
- b) Suunnitteluorganisaation on luovutettava korjauksen tekeväälle organisaatiolle kaikki tarvittavat asennusohjeet.

21.A.443 Rajoitukset

Korjaussuunnitelma voidaan hyväksyä rajoitettuna, jolloin korjauksen suunnitteluhyväksynnän on sisällettävä kaikki tarvittavat ohjeet ja rajoitukset. Korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltijan on luovutettava nämä ohjeet ja rajoitukset käyttäjälle viranomaisen kanssa sovittua menettelyä noudattaen.

21.A.445 Korjaamattomat vauriot

- a) Kun vaurioitunut tuote, osa tai laite jätetään korjaamatta, ja aikaisemmin hyväksytyt tiedot eivät sitä koske, vaurion seurauksia lentokelpoisuuden kannalta saa arvioida vain
1. viranomaisen tai
 2. asianmukaisesti hyväksytty suunnitteluorganisaatio viranomaisen kanssa sovitun menettelyn mukaisesti.

Kaikki tarvittavat rajoitukset on käsiteltävä kohdan 21.A.443 kohdan mukaisesti.

- b) Kun kohdassa (a) tarkoitetun vaurion arvioija ei ole viranomaisen eikä tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen tai apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksen haltija, arvioivan organisaation on annettava perustelut sille, että arvion perusteena olevat tiedot ovat riittävät organisaation omien resurssien tai tapauksesta riippuen tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen tai apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksen haltijan tai valmistajan kanssa tehdyn järjestelyn perusteella.

21.A.447 Tietojen säilyttäminen

Korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltijan on säilytettävä jokaista korjausta koskevat kaikki olennaiset suunnittelutiedot, piirustukset, koeselostukset, ohjeet ja rajoitukset, jotka on mahdollisesti julkaistu kohdan 21.A.443 mukaisesti, sekä luokittelun perustelut ja todisteet suunnitteluhyväksynnästä, jotta

- a) ne ovat viranomaisen käytettävissä, ja
- b) voidaan saada tarvittavat tiedot korjattujen tuotteiden, osien tai laitteiden suunnitellun lentokelpoisuuden ylläpitämisen varmistamiseksi.

21.A.449 Jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevat ohjeet

- a) Korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltijan on laadittava jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä varten vähintään yksi täydellinen korjauksen suunnitteluun perustuva muutettu ohjesarja. Ohjesarjan on sisällettävä kuvaustiedot ja toteutusohjeet, jotka on laadittu kyseeseen tulevien vaatimusten mukaisesti. Ohjesarja on toimitettava jokaiselle sellaisen ilma-alusten käyttäjille, joita korjaus koskee. Korjatulle tuotteelle, osalle tai laitteelle saa antaa huoltotodisteen ennen ohjeiden muutosten valmistamista, mutta vain rajoitetuksi käyttöajaksi, ja asiasta on sovittava viranomaisen kanssa. Ohjeiden muutokset on pyynnöstä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava mitä tahansa muutoksiin sisältyvää velvoitetta. Joidenkin peruskorjaukseen tai muihin laajoihin huoltoihin liittyvien jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien käsikirjojen tai niiden osien muutosten toimittaminen saa viivästyä tuotteen käyttöönoton jälkeiseen ajankohtaan, mutta niiden on oltava käytettävissä, ennen kuin mikään tuote saavuttaa määritetyn iän tai lentotuntien tai käyttökertojen lukumäärän.
- b) Jos korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltija julkaisee jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutoksiin päivityksiä korjauksen ensimmäisen hyväksynnän jälkeen, päivitykset on toimitettava jokaiselle käyttäjälle ja pyydettyä annettava jokaiselle muulle käyttäjälle, jonka on noudatettava mitä tahansa ohjeiden muutosten ehtoja. Viranomaiselle on esitettävä ohjelma, josta käy ilmi, miten jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpitämistä koskevien ohjeiden muutosten päivitykset jaetaan.

21.A.451 Velvollisuudet ja EMPA-merkintä

- a) Jokaisen suuren korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltijan on
1. sitouduttava velvollisuuksiin, jotka

-
- i. säädetään kohdissa 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.439, 21.A.441, 21.A.443, 21.A.447 ja 21.A.449
 - ii. syntyvät kohdan 21.A.433(b) perusteella tapauksesta riippuen yhteistoiminnasta tyyppihyväksyntätodistuksen tai lisätyyppihyväksyntätodistuksen ja apuvoimalaitteen ETSO-valtuutuksen haltijan kanssa.
2. tehtävä kohdan 21.A.804(a) tai vastaavien viranomaisten hyväksymien määräysten mukainen merkintä, joka sisältää kirjaimet "EMPA".
- b) Lukuun ottamatta tyyppihyväksyntätodistuksen tai apuvoimalaitetta koskevan valtuutuksen haltijoita, joihin sovelletaan kohtaa 21.A.44, pienen korjauksen suunnitteluhyväksynnän haltijan on
1. sitouduttava kohdissa 21.A.4, 21.A.447 ja 21.A.449 säädettyihin velvollisuuksiin ja
 2. tehtävä kohdan 21.A.804(a) tai vastaavien viranomaisen hyväksymien määräysten mukainen merkintä, joka sisältää kirjaimet "EMPA".

(ALALUKU N – EI KÄYTÖSSÄ)

ALALUKU O – EMTSO-VALTUUTUKSET

21.A.601 Soveltamisala

- a) Tässä alaluvussa vahvistetaan EMTSO-valtuutuksien myöntämismenettely sekä säännökset, joilla määrätään näiden valtuutuksien hakijoiden ja haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet.

21.A.602A Hakukelpoisuus

Mikä tahansa organisaatio, joka tuottaa tai valmistautuu tuottamaan EMTSO-artikkelia ja on osoittanut tai on osoittamassa pätevyytensä kohdan 21.A.602B mukaisesti, on kelvollinen hakemaan EMTSO-valtuutusta.

21.A.602B Pätevyyden osoittaminen

Minkä tahansa EMTSO-valtuutuksen hakijan on osoitettava pätevyytensä

- a) tuotannon osalta alaluvun G mukaisesti myönnettyllä tuotanto-organisaation toimiluvalla tai noudattamalla alaluvun F mukaisia menettelyjä ja
- b) suunnittelun osalta
 1. apuvoimalaitteen ollessa kyseessä viranomaisen alaluvun J mukaisesti myöntämällä suunnitteluorganisaation toimiluvalla
 2. kaikkien muiden artikkelien ollessa kyseessä menettelyillä, joissa määritetään eritellysti suunnitteluperiaatteet, resurssit ja toimintojen järjestys, jotka osoittavat hakijan noudattavan tätä määräystä.

21.A.603 Hakeminen

- a) EMTSO-valtuutusta koskeva hakemus on tehtävä viranomaisen vahvistamassa muodossa ja vahvistamalla tavalla. Hakemuksen on sisällettävä kohdassa 21.A.605 vaaditut tiedot.
- b) Kun odotettavissa on useita kohdan 21.A.611 mukaisia pieniä muutoksia, hakijan on ilmoitettava hakemuksessaan artikkelin perusmallin numero ja siihen liittyvät osanumerot niin, että niiden perässä on avoimet sulkeet. Tällä osoitetaan, että numeroiden perään lisätään aika ajoin muutostasoja osoittavia kirjaimia tai numeroita tai niiden yhdistelmiä.

21.A.604 Apuvoimallaitetta koskeva EMTSO-valtuutus

Apuvoimallaitetta koskevan EMTSO-valtuutuksen osalta

- a) on sovellettava kohdista 21.A.603, 21.A.606(c), 21.A.610 ja 21.A.615 poiketen kohtia 21.A.15, 21.A.16B, 21.A.17A, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33 ja 21.A.44, paitsi että valtuutus on myönnettävä tyyppihyväksyntätodistuksen asemesta kohdan 21.A.606 mukaisesti.
- b) suunnitelmamuutosten hyväksymiseen sovelletaan kohdasta 21.A.611 poiketen alalukua D tai E. Alalukua E sovellettaessa on myönnettävä lisätyyppihyväksyntätodistuksen asemesta erillinen EMTSO-valtuutus.
- c) korjaussuunnitelmien hyväksymiseen sovelletaan alalukua M.

21.A.605 Tietovaatimukset

Hakijan on toimitettava viranomaiselle

- a) vaatimustenmukaisuusilmoitus, joka todistaa hakijan täyttäneen tämän alaluvun vaatimukset
- b) suunnittelua ja suorituskykyä koskeva ilmoitus
- c) yksi jäljennös kyseisessä EMTSO-asiakirjassa vaadituista teknisistä tiedoista

-
- d) kohdassa 21.A.143 tarkoitettu käsikirja (tai viittaus käsikirjaan) alaluvun G mukaisen tuotanto-organisaation hyväksynnän hankkimista varten tai kohdassa 21.A.125A(b) tarkoitettu käsikirja (tai viittaus käsikirjaan) alaluvun F mukaiseen valmistukseen ilman tuotanto-organisaation hyväksyntää
 - e) apuvoimalaitteen osalta kohdassa 21.A.243 tarkoitettu suunnitteluorganisaation käsikirja (tai viittaus käsikirjaan) alaluvun J mukaisen suunnitteluorganisaation hyväksynnän hankkimista varten
 - f) kaikkien muiden artikkelien osalta tiedot kohdassa 21.A.602B(b)(2) tarkoitetuista menettelyistä.

21.A.606 EMTSO-valtuutuksen myöntäminen

Hakijalla on oikeus saada viranomaiselta EMTSO-valtuutus

- a) osoitettuaan pätevyytensä kohdan 21.A.602B mukaisesti
- b) osoitettuaan artikkelin olevan kyseeseen tulevien EMTSO-määräysten teknisen sisällön mukainen ja toimitettuaan sitä koskevan vaatimustenmukaisuusilmoituksen ja
- c) todettuaan nimenomaisesti olevansa valmis noudattamaan kohtaa 21.A.609.

21.A.607 EMTSO-valtuutuksen haltijan oikeudet

EMTSO-valtuutuksen haltijalla on oikeus tuottaa ja merkitä artikkeli asianmukaisella EMTSO-merkinnällä.

21.A.608 DDP-ilmoitus

- a) DDP-ilmoituksen (Declaration of Design and Performance, Suunnittelua ja suorituskykyä koskeva ilmoitus) on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

-
1. Kohdissa 21.A.31(a) ja (b) tarkoitetut tiedot, joista ilmenevät artikkeli ja sen suunnittelussa ja kokeissa käytettävät normit
 2. Soveltuvien osien artikkelin määritetty suorituskyky suoraan tai viittauksilla muihin lisäasiakirjoihin
 3. Vaatimustenmukaisuusilmoitus, joka todistaa artikkelin täyttävän sitä koskevan EMTSO-vaatimuksen
 4. Viittaukset asiaa olennaisesti koskeviin koeselosteisiin
 5. Viittaukset kyseeseen tuleviin koskeviin huolto-, peruskorjaus- ja korjauskäsikirjoihin
 6. Vaatimuksenmukaisuustasot, kun EMTSO-määräyksessä sallitaan useita vaatimustenmukaisuustasoja
 7. Kohdan 21.A.610 mukaisesti hyväksytyjen poikkeamien luettelo
- b) Suunnittelua ja suorituskykyä koskeva ilmoitus on hyväksyttävä päiväyksellä ja EMTSO-valtuutuksen haltijan tai sen valtuuttaman edustajan allekirjoituksella.

21.A.609 EMTSO-valtuutusten haltijoiden velvollisuudet

Tämän alaluvun mukaisen EMTSO-valtuutuksen haltijan on

- a) valmistettava jokainen artikkeli alaluvun G tai F mukaisesti sen varmistamiseksi, että jokainen artikkeli on suunnittelutietojen mukainen ja turvallinen asennettavaksi
- b) laadittava ja ylläpidettävä jokaisen sellaisen artikkelin jokaiselle mallille, jolle on myönnetty EMTSO-valtuutus, ajan tasalla oleva tiedosto, joka sisältää täydelliset tekniset ja kohdassa 21.A.613 tarkoitetut tiedot, ja ylläpidettävä sitä

-
- c) laadittava kaikkien niiden käsikirjojen alkuperäiskappaleet, jotka vaaditaan artikkeliin sovellettavissa lentokelpoisuusmäärityksissä, ja ylläpidettävä ja päivitettävä niitä
 - d) annettava pyynnöstä artikkelin käyttäjille ja viranomaiselle artikkelin käyttöön ja huoltoon tarvittavat huolto-, peruskorjaus- ja korjauskäsikirjat ja niiden muutokset
 - e) merkittävä jokainen artikkeli kohdan 21.A.807 mukaisesti
 - f) noudatettava kohtia 21.A.3A, 21.A.3B ja 21.A.4
 - g) täytettävä jatkuvasti kohdan 21.A.602B mukaiset pätevyysvaatimukset.

21.A.610 Poikkeamisen hyväksyminen

- a) Jokaisen valmistajan, joka hakee hyväksyntää mistä tahansa EMTSO-suoritusstandardista poikkeamiselle, on osoitettava, että normit, joista poikkeamista pyydetään, kompensoidaan tekijöillä tai suunnittelupiirteillä, jotka tuottavat vastaavan turvallisuustason.
- b) Poikkeamisen hyväksyntää koskeva pyyntö kaikkine asiaan liittyvine tietoineen on toimitettava viranomaiselle.

21.A.611 Suunnitelman muutokset

- a) EMTSO-valtuutuksen haltija saa tehdä suunnitelmiin pieniä muutoksia (minkä tahansa muutoksen paitsi suuren muutoksen) ilman viranomaisen erillistä valtuutusta. Tällöin muutetun artikkelin alkuperäinen mallinumero ei muutu (pienet muutokset on yksilöitävä osanumeroiden muutoksilla tai osanumeroihin tehtävillä lisäyksillä), ja haltijan on toimitettava viranomaiselle kaikki muutetut tiedot, jotka ovat tarpeen kohdan 21.A.603(b) vaatimusten noudattamiseksi.
- b) Suuri muutos on jokainen EMTSO-valtuutuksen haltijan tekemä niin laaja suunnitelman muutos, että se edellyttää käytännössä täydellistä tarkaste-

lua EMTSO-vaatimusten noudattamisen määrittämiseksi. Hakijan on ennen tällaisen muutoksen tekemistä annettava artikkelille uusi tyyppi- tai mallinumero ja haettava uutta valtuutusta kohdan 21.A.603 mukaisesti.

- c) Mitään minkä tahansa muun organisaation kuin sen EMTSO-valtuutuksen haltijan, joka on antanut artikkelia koskevan vaatimustenmukaisuusilmoituksen, tekemää suunnitelman muutosta ei voida hyväksyä tämän alaluvun mukaisesti, ellei hyväksyntää hakeva organisaatio hae erillistä EMTSO-valtuutusta kohdan 21.A.603 mukaisesti.

21.A.613 Tietojen säilyttäminen

Laatujärjestelmän edellyttämien tai siihen liittyvien tietojen säilytysvaatimusten lisäksi kaikki olennaiset suunnittelutiedot, piirustukset ja koeraportit mukaan lukien koetetun artikkelin tarkastustiedot on pidettävä viranomaisen käytettävissä. Tiedot on säilytettävä, jotta voidaan saada tarvittavat tiedot artikkelin ja sekä sen tyyppihyväksytyin tuotteen, johon artikkeli asennetaan, suunnitellun lentokelpoisuuden varmistamiseksi.

21.A.615 Viranomaisen tekemät tarkastukset

Jokaisen artikkelille annetun EMTSO-valtuutuksen hakijan tai haltijan on pyynnöstä sallittava viranomaisen

- a) olla läsnä missä tahansa kokeessa
- b) tarkastaa artikkelin teknisiä ominaisuuksia sisältävät tiedostot.

21.A.619 Voimassaolo ja voimassa pysyminen

- a) EMTSO-valtuutus on myönnettävä toistaiseksi voimassaolevana. Sen on pysyttävä voimassa, ellei
 1. valtuutuksen myöntämisen yhteydessä vaadittuja ehtoja enää noudateta tai

-
2. haltija enää huolehdi kohdassa 21.A.609 eritellyistä velvoitteista tai
 3. artikkelin käytöstä on todettu aiheutuvan vaaroja, joita ei voida hyväksyä, tai
 4. valtuutusta ole luovutettu tai peruutettu viranomaisen vahvistamien kyseeseen tulevien hallinnollisten menettelyjen mukaisesti.

b) Luovutettu tai peruutettu valtuutus on palautettava viranomaiselle.

21.A.621 Siirrettävyys

Tämän määräyksen mukaisesti annetun EMTSO-valtuutuksen voi siirtää vain haltijan omistuksen muutoksen yhteydessä. Tällöin kyseessä on merkittävä muutos, ja on toimitettava soveltuvin osin kohtien 21.A.147 ja 21.A.247 mukaisesti.

ALALUKU P – LUPA SOTILASILMAILUUN

21.A.701 Soveltamisala

Ks. SIO-Ma-Lt-005.

ALALUKU Q – TUOTTEIDEN, OSIEN JA LAITTEIDEN MERKITSEMINEN

21.A.801 Tuotteiden merkitseminen

- a) Tuotteisiin tehtävien tunnistemerkintöjen on sisällettävä seuraavat tiedot:
1. Valmistajan nimi
 2. Tuotetunnus
 3. Valmistajan sarjanumero ja
 4. Muut viranomaisen tarpeellisina pitämät tiedot.
- b) Minkä tahansa organisaation, joka valmistaa ilma-aluksen tai moottorin alaluvun G tai F mukaisesti, on merkittävä kyseinen ilma-alus tai moottori tulenkestävällä kilvellä, johon on merkitty kohdassa (a) tarkoitetut tiedot syövyttämällä, leimaamalla, kaivertamalla tai muulla hyväksytyllä tulenkestävällä menetelmällä. Kilpi on kiinnitettävä niin, että se on helposti nähtävissä ja luettavissa eikä todennäköisesti vaurioidu tai irtoa normaalissa käytössä tai häviä tai tuhoudu onnettomuudessa.
- c) Minkä tahansa organisaation, joka valmistaa potkurin, potkurin lavan tai potkurin navan alaluvun G tai F mukaisesti, on merkittävä tuotteen tunnistetiedot kilpeen tai leimaamalla, kaivertamalla, syövyttämällä tai muulla hyväksytyllä tulenkestävällä menetelmällä. Kilpi on sijoitettava tai merkinnät on tehtävä ei-kriittiseen pintaan. Merkintöjen on sisällettävä kohdassa (a) tarkoitetut tiedot ja niiden oltava sellaiset, että ne eivät todennäköisesti vaurioidu tai irtoa normaalissa käytössä tai häviä tai tuhoudu onnettomuudessa.
- d) (Varattu)

21.A.803 Tunnistetietojen käsittely

- a) Kukaan henkilö ei saa ilman viranomaisen hyväksyntää poistaa, muuttaa tai merkitä mitään kohdassa 21.A.801(a) tarkoitettuja ilma-aluksen, moottorin, potkurin, potkurin lavan tai potkurin navan tunnistetietoja tai kohdassa 21.A.807(a) tarkoitettuja apuvoimalaitteen tunnistetietoja.
- b) Kukaan henkilö ei saa ilman viranomaisen hyväksyntää irrottaa tai asentaa mitään kohdassa 21.A.801 tarkoitettua ilma-alukseen asennettua kilpeä tai kohdassa 21.A.807 tarkoitettua apuvoimalaitteeseen asennettua kilpeä.
- c) Kohdista (a) ja (b) poiketen mikä tahansa organisaatio saa kyseeseen tulevien toteutusohjeiden mukaista huoltotyötä tehdessään viranomaisen vahvistamien menetelmien, tekniikoiden ja käytäntöjen mukaisesti
 - 1. poistaa, muuttaa tai tehdä kohdassa 21.A.801(a) tarkoitettuja minkä tahansa ilma-aluksen, moottorin, potkurin, potkurin lavan tai potkurin navan tunnistetietoja tai kohdassa 21.A.807(a) tarkoitettuja apuvoimalaitteen tunnistetietoja tai
 - 2. irrottaa kohdassa 21.A.801 tarkoitettua tai apuvoimalaitteen osalta kohdassa 21.A.807 tarkoitettua kilven, kun se on huoltotöiden suorittamiseksi tarpeen.
- d) Kukaan henkilö ei saa asentaa kohdan (c)(2) mukaisesti irrotettua kilpeä mihinkään muuhun ilma-alukseen, moottoriin, potkuriin, potkurin lapaan tai potkurin napaan kuin siihen, josta se on irrotettu.

21.A.804 Osien ja laitteiden merkitseminen

- a) Jokaiseen osaan tai laitteeseen on merkittävä pysyvästi ja luettavissa olevalla tavalla
 - 1. nimi, tuotemerkki tai tunnus, jonka avulla valmistaja voidaan tunnistaa kyseeseen tulevissa suunnittelutiedoissa yksilöidyllä tavalla, ja

-
2. kyseeseen tulevissa suunnittelutiedoissa määritelty osanumero ja
 3. kirjaimet "EMPA" niihin osiin tai laitteisiin EMTSO-artikkeleita lukuun ottamatta, jotka on tuotettu sellaisten hyväksytyjen suunnittelutietojen mukaan, jotka eivät kuulu kyseisen tuotteen tyyppi hyväksyntätodistuksen haltijalle.
- b) Kohdasta (a) poiketen, jos viranomainen hyväksyy, että osa tai laite on liian pieni tai että siihen on muuten vaikea merkitä joitakin kohdassa (a) vaadittuja tietoja, osan tai laitteen tai sen pakkauksen mukana toimitettavan virallisen huolto- ja valmistusasiakirjan on sisällettävä tiedot, joita ei ole voitu merkitä osaan.

21.A.805 Kriittisten osien merkitseminen

Kohdan 21.A.804 vaatimuksen lisäksi jokaisen sellaisen osan valmistajan, jonka tuottama osa asennetaan tyyppi hyväksytyyn tuotteeseen ja on määritetty kriittiseksi osaksi, on merkittävä kyseiseen osaan osanumero ja sarjanumero pysyvästi ja luettavissa olevalla tavalla.

21.A.807 EMTSO-artikkelien merkitseminen

- a) Jokaisen alaluvun O mukaisen EMTSO-valtuutuksen haltijan on merkittävä jokaiseen artikkeliin pysyvästi ja luettavissa olevalla tavalla
1. valmistajan nimi ja osoite
 2. artikkelin nimi, tyyppi, osanumero tai mallitunnus
 3. artikkelin sarjanumero tai valmistuspäivä tai molemmat ja
 4. kyseeseen tuleva EMTSO-numero.
- b) Kohdasta (a) poiketen, jos viranomainen hyväksyy, että osa tai laite on liian pieni tai että siihen on muuten vaikea merkitä joitakin kohdassa (a)

vaadittuja tietoja, osan tai laitteen tai sen pakkauksen mukana toimitettavan virallisen huolto- ja valmistusasiakirjan on sisällettävä tiedot, joita ei ole voitu merkitä osaan.

- c) Minkä tahansa henkilön, joka valmistaa apuvoimalaitteen alaluvun G tai F mukaisesti, on merkittävä kyseinen apuvoimalaite tulenkestävällä kilvellä, johon on merkitty kohdassa (a) tarkoitetut tiedot syövyttämällä, leimamalla, kaivertamalla tai muulla hyväksytyllä tulenkestävällä menetelmällä. Kilpi on kiinnitettävä niin, että se on helposti nähtävissä ja luettavissa eikä todennäköisesti vaurioidu tai irtoa normaalissa käytössä tai häviä tai tuhoudu onnettomuudessa.

LUKU B - VIRANOMAISTEN MENETTELYT

LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN.

2 SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Tämä määräys tulee voimaan 1.4.2019.

Tuotanto-organisaation on haettava tämän määräyksen mukaista hyväksyntää kuuden kuukauden kuluessa määräyksen voimaantulosta.

3 POIKKEUKSET

Sotilasilmailun viranomaisyksikkö voi perustellusta hakemuksesta myöntää toiminnan erityispiirteiden vuoksi poikkeuksia tästä määräyksestä.

Yksikön päällikkö

Insinöörieversti

Kimmo Nortaja

Tekninen johtaja

Diplomi-insinööri

Kimmo Pelkonen